

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1989

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
142

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 304

Ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα εκπαίδευσης, Μέσων Τεχνικών Επαγγελματικών Νοσηλευτικών Σχολών, αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

Τις διατάξεις:

1. Του άρθρου 9 παρ. 9 περ. δ, του άρθρου 24 παρ. 2 περ. γ και του άρθρου 86 παρ. 5 του Ν. 1566/85 (ΦΕΚ 167 τεύχος Α') «Περί δομής και λειτουργίας της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις».

2. Της υπ' αριθ. Α4β/6681/13.12.85 κοινής απόφασης περί μετατροπής των Μέσων Τεχνικών Επαγγελματικών Νοσηλευτικών Σχολών του Ν. 576/77, αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας σε Μέσες Τεχνικές Επαγγελματικές Νοσηλευτικές Σχολές του Νόμου 1566/85 αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΦΕΚ.27/11.2.86 τεύχος Β').

3. Την υπ' αριθ. 3476/14.2.86 πράξη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι.).

4. Τη υπ' αριθ. 248/28.3.88 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Επιχρετείας με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Τύπος προγράμματος

1. Η Εκπαίδευση στις Μέσες Τεχνικές Επαγγελματικές Νοσηλευτικές Σχολές αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων γίνεται στο εξής, με βάση το παρόν ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα. (Από τη δημοσίευση του παρόντος καταργείται το υπ' αριθ. Π.Δ. 1284/16.10.81 ΦΕΚ.313 Τ.Α. που ρύθμιζε μέχρι σήμερα το θέμα αυτό).

1. Το σύνολο των ωρών εκπαίδευσης ανέρχεται σε 2.240 ώρες και καθορίζεται σε 1.232 ώρες θεωρητικής διδασκαλίας και σε 1.008 ώρες κλινικής διδασκαλίας και άσκησης.

Οι εξεταστικές περίοδοι, σύστημα εκπαίδευσης, εορτές, διακοπές Πά-

χα, Χριστουγέννων και συνάφη θέματα, ρυθμίζονται σύμφωνα με το Π.Δ. 192/82 «περί σχολικού έτους, εγγραφών, μεταγραφών κ.λπ. θεμάτων αφορώντων εις τας Μέσας Τεχνικάς και Επαγγελματικάς Νοσηλευτικάς Σχολάς του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών» (ΦΕΚ.30/8.3.82 τ.Α') και του Π.Δ.309/83 «τροποποίηση, συμπλήρωση και κατάργηση διατάξεων του υπ' αριθμ. 192/18.2.82 Π.Δ. (περί σχολικού έτους, εγγραφών, μεταγραφών και λοιπών θεμάτων αφορώντων εις τας Μέσας Τεχνικάς Επαγγελματικάς Νοσηλευτικάς Σχολάς του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών» ΦΕΚ.110/19.8.83 τ.Α').

2. Η διάρκεια φοίτησης των Μ.Τ.Ε.Ν. Σχολών είναι διετής, διαρκεί τέσσερα εξάμηνα για τις ημερήσιες και εξ (6) εξάμηνα για τις εσπερινές Σχολές. Τα εξάμηνα αυτά ονομάζονται εξάμηνα σπουδών και διακρίνονται σε Α, Β, Γ και Δ για τις ημερήσιες και σε Α, Β, Γ, Δ, Ε και ΣΤ για τις εσπερινές Σχολές.

3. Κάθε διδακτικό έτος διαιρείται σε δύο εξάμηνα, το κάθε εξάμηνο (Α, Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ) περιλαμβάνει δέκα εξ (16) εβδομάδες διδασκαλίας (θεωρία, κλινική διδασκαλία και άσκηση) και δύο εβδομάδες εξετάσεων (το Α' εξάμηνο είναι καθαρά θεωρητικό).

4. Η θεωρητική κατάρτιση περιλαμβάνει διδασκαλία από την έδρα, φροντιστριακές ασκήσεις και παρουσιάσεις διαφόρων τεχνικών. Η εργαστηριακή κατάρτιση γίνεται στα εργαστήρια της Σχολής και συνίσταται στην εφαρμογή Νοσηλευτικών πράξεων για την απόκτηση νοσηλευτικών δεξιοτήτων, οι οποίες έχουν επιδειχθεί στους μαθητές κατά τη θεωρητική διδασκαλία.

5. Η κλινική άσκηση και διδασκαλία γίνεται στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα και Υγειονομικές Υπηρεσίες, οι οποίες πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις λειτουργίας και δυνατότητας εκπαίδευσης.

6. Το Σχολικό έτος των Μ.Τ.Ε.Ν. Σχολών ημερήσιων και εσπερινών, αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και τελειώνει την 31η Αυγούστου του επόμενου έτους.

Το διδακτικό έτος αρχίζει στις 11 Σεπτέμβρη και τελειώνει τη 30η Ιουνίου του επόμενου έτους.

Άρθρο 2

Ωρολόγιο Πρόγραμμα Θεωρητικής εργαστηριακής και Πρακτικής κατάρτισης

Το ωρολόγιο πρόγραμμα των Μαθητών του προηγούμενου άρθρου, καθορίζεται σε ώρες εβδομαδιαίως, ως ακολούθως:

ΟΡΟΛΟΓΙΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝ. ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ	ΩΡΕΣ 272	ΣΥΝ.	Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ
Θρησκευτικά	16	1	-	-	-	-
Ελληνικά	64	2	2	-	-	-
Μαθηματικά	32	2	-	-	-	-
Φυσική - Χημεία	64	2	-	-	2	-
Αγγλικά	64	2	2	-	-	-
Φυσική Αγωγή - Μουσική	32	2	-	-	-	-
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ KOIN. ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	224	ΣΥΝ.				
Ανατομία - Φυσιολογία	64	4	-	-	-	-
Μικροβιολογία	16	1	-	-	-	-
Φαρμακολογία	32	-	2	-	-	-
Υγειεινή	32	2	-	-	-	-
Ψυχ/γία - Κοιν/γία	48	3	-	-	-	-
Διαιτητική	32	-	-	2	-	-
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ	256	ΣΥΝ.				
Παθ/γία και ειδικότητες αυτής	144	-	3	4	2	
Χειρ/χή και ειδικότητες αυτής	112	-	5	2	-	
ΝΟΣ/ΚΗ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	480	ΣΥΝ.				
Θεωρία και Εργ/ριο ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	1008	ΣΥΝ.	14	7	4	5
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	1332	ΩΡΕΣ	35	35	35	35
ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗΣ	1008	ΩΡΕΣ				
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: 2240 ΩΡΕΣ						
ΟΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗΣ						
Α' ΕΤΟΣ Β' ΕΤΟΣ						
ΤΟΜΕΙΣ	Β' ΕΞΑΜΗΝΟ ΗΜΕΡ. ΕΒΔΟΜ.	Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΗΜΕΡ. ΕΒΔΟΜ.	Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΗΜΕΡ. ΕΒΔΟΜ.	ΣΥΝΟΛΟ ΗΜΕΡΩΝ		
1. Παθολογική Κλινική (και ειδικότητες Παθ/γίας) ΩΡΕΣ 189	10	5	9	3	8	2
2. Χειρ/χή Κλινική ΩΡΕΣ 189	10	5	9	3	8	2
3. Χειρουργείο ΩΡΕΣ 112	-	-	-	-	16	4
4. Εξωτερικά Ιατρεία ΩΡΕΣ 63	-	-	9	3	-	-
5. Νοσ/μείο Παιδών ΩΡΕΣ 147	-	-	21	7	-	-
6. Ψυχιατρείο ΩΡΕΣ 140	-	-	-	-	20	5
7. Μαιευτήριο - Γυν/χή Κλινική ΩΡΕΣ 84	12	6	-	-	-	-
8. Κοινωνική Νοσ/χή ΩΡΕΣ 84	-	-	-	-	12	3
ΣΥΝΟΛΟ ΗΜΕΡΩΝ ΚΑΙ ΕΒΔΟΜΑΔΩΝ	32 ΗΜ.	16 ΕΒΔ.	48 ΗΜ.	16 ΕΒΔ.	64 ΗΜ.	16 ΕΒΔΟΜ.
						144 ΕΒΔΟΜ. 48

ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗΣ:

144 ΗΜΕΡΕΣ × 7 ΩΡΕΣ = 1.008 ΩΡΕΣ

Εάν δεν υπάρχει δυνατότητα κλινικής διδασκαλίας και ασκησης σε Ψυχιατρείο, η χρονική περίοδος εκπαίδευσης του Ψυχιατρείου προστίθεται στην Πλαθολογική Κλινική.

Άρθρο 3

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Μαθήματα Γενικής Μόρφωσης

Θρησκευτικά

Ωρες διδασκαλίας 16

Εξάμηνο Α'

Σκοπός του μαθήματος: Να διδαχθεί ο μαθητής σύμφωνα με το επίσημο δόγμα της Ελληνορθόδοξης Εκκλησίας τις θηθικές αρχές και αξίες, καθώς και το σκοπό της Ζωής.

Η ύλη των διδασκομένων μαθημάτων θ' ανταποκρίνεται με την ύλη της Α' τάξης Τεχνικού Επαγγελματικού Λυκείου.

Ελληνικά

Ωρες διδασκαλίας 64

Εξάμηνο Α' και Β'

Σκοπός του μαθήματος: Ν' αποκτήσει ο μαθητής εικόνα για τις αρχές, την εξέλιξη και τη σημειρινή θέση της νεοελληνικής λογοτεχνίας, να γνωρίσει τον πλούτο, την ποικιλία και τον δυναμισμό της. Να κατανοήσει τον ιδιαίτερο χαρακτήρα και τις αξίες του νεοελληνικού πολιτισμού.

Η ύλη των διδασκομένων μαθημάτων, θ' ανταποκρίνεται με την ύλη της Α' τάξης Τεχνικού Επαγγελματικού Λυκείου.

Μαθηματικά

(Αλγεβρα - Γεωμετρία)

Ωρες διδασκαλίας 32

Εξάμηνο Α'

Σκοπός του μαθήματος: Ν' αποκτήσει ο μαθητής βασικές γνώσεις Αλγεβρας και Γεωμετρίας, για τη συμπλήρωση της γενικής του μόρφωσης.

1. Αριθμητικός λογισμός

Δεκαδικό και δυαδικό σύστημα αριθμησης. Διαιρέτες και πολλαπλάσια ενός φυσικού αριθμού. Ανάλυση φυσικού σε γινόμενο πρώτων παραγόντων. ΕΚΠ και ΜΚΔ δύο ή περισσότερων φυσικών. Πράξεις με κλασματικούς και δεκαδικούς αριθμούς. Πράξεις με προσημασμένους αριθμούς.

Τετραγωνική ρίζα μη αρνητικού αριθμού. Σύμμετροι και ασύμμετροι αριθμοί. Δεκαδική προσέγγιση ενός αριθμού.

2. Αλγεβρικές παραστάσεις.

Σταθερά και μεταβλητά μεγέθη. Αλγεβρική παράσταση. Αριθμητική τιμή αλγεβρικής παράστασης. Μονώνυμα και πολυώνυμα. Πράξεις με πολυώνυμα.

3. Εξισώσεις και ανισώσεις πρώτου βαθμού. Εξισώσεις δεύτερου βαθμού. Εφαρμογές στη λύση προβλημάτων. Γραμμικά συστήματα. Συστήματα δύο εξισώσεων με δύο αγνώστους των οποίων η μία τουλάχιστον είναι βαθμού ανώτερου του πρώτου. Εφαρμογές στη λύση προβλημάτων.

4. Συναρτήσεις.

Έννοια αριθμητικής συνάρτησης. Γραφική παράσταση συνάρτησης. Οι συναρτήσεις με τύπους $\Psi = \alpha x$ και $\Psi = \alpha/x$.

Ποσά ανάλογα και αντιστρόφως ανάλογα.

Απλά νομογραφήματα.

5. Τριγωνομετρικοί αριθμοί οξείας γωνιώς.

Μονάδες μέτρησης τόξων και γωνιών. Τριγωνομετρικοί αριθμοί οξείας γωνιώς. Βασικές σχέσεις μεταξύ των τριγωνομετρικών αριθμών οξείας γωνιώς. Οι τριγωνομετρικοί αριθμοί των γωνιών: $0^\circ, 30^\circ, 45^\circ$,

$60^\circ, 80^\circ$. Πίνακες τριγωνομετρικοί αριθμοί. Επίλυση ορθογωνίων τριγώνων, εφαρμογές.

Φυσική - Βιοφυσική

Ωρες διδασκαλίας 32

Σκοπός του μαθήματος: Ν' αποκτήσει ο μαθητής βασικές γνώσεις από θέματα φυσικής που θα τον υποβοηθήσουν για την πληρότερη κατανόηση λειτουργιών του ανθρώπινου οργανισμού καθώς και συσκευών που έχουν σχέση, με την έμμεση ή άμεση διάγνωση των λειτουργιών αυτών.

A' Εξάμηνο

Ωρες 16

1. Μηχανική

Φυσικά μεγέθη - μέτρηση τους - συστήματα μονάδων (CGS, MKSA, ΤΣ).

Μηχανική των Στερεών.

Δύναμη (ορισμός, μέτρηση, σύνθεση).

Μάζα, βάρος, πυκνότητα, ειδικό βάρος, αρχή Αρχιμήδη.

Έργο, ενέργεια, ισχύς.

Ρευστά. Πίεση στα υγρά. Μονάδες. Αρχή του Πασακάλ.

Υδροδυναμικά θέματα σε συνδυασμό με τη ροή του αιματος στ' αγγεία του (αιμοδυναμική). Γλοιότητα του αιματος. Εφαρμογές στο ουροποιητικό σύστημα. Ατμοσφαιρική πίεση - πίεση αερίων. Εφαρμογές στην αναπνοή.

Αναρροφητικές συσκευές.

2 Μοριακά φαινόμενα.

Συνάφεια-συνοχή. Προσρόφηση. Απορρόφηση-επιφανειακή τάση.

3. Ακουστική.

Ηχητικά κύματα. Ειδη ήχων. Υποχειμενικά χαρακτηριστικά των ήχων.

Παραγωγή ανθρώπινης φύσης. Αισθητήριο ακοής. Ιατρικά όργανα σχετικά με τους ήχους.

Γ' Εξάμηνο

Ωρες 16

4. Θερμότητα.

Φύση θερμότητας. Διάδοση. Θερμοκρασία. Θερμόμετρα (χλιμακες κ.λπ.).

5. Οπτική.

Φύση του φωτός. Φωτεινές ακτίνες. Φακοί. Μικροσκόπιο σύνθετο.

Οφθαλμός.

6. Ηλεκτρισμός.

Ηλεκτρικό ρεύμα-κύκλωμα. Ενέργεια και ισχύς στο ηλεκτρικό ρεύμα.

Ασφαλείες - βραχυκύλωμα - ηλεκτροπληξία - ηλεκτροσόκ. Ηλεκτρική εκκένωση σε αραιό αέριο και στο κενό. Ακτίνες «X».

Ηλεκτρονικό μικροσκόπιο.

Άλλα ηλεκτρονικά μηχανήματα σχετικά με την Ιατρική.

Μέτρηση του βιοηλεκτρισμού. Γραφήματα (μυών, καρδίας, εγκεφάλου).

Βηματοδότης. Διαθερμία.

7. Πυρηνική φυσική.

Σύντομη περιγραφή απόμου. Πυρηνική αποσύνθεση - διάσπαση - ραδιενέργεια ισότοπα εφαρμογές ραδιοϊσοτόπων. Επίδραση ακτινοβολίας στον άνθρωπο.

Δοσιμετρία.

Χημεία - Βιοχημεία

Ωρες διδασκαλίας 32

Σκοπός του μαθήματος: Ν' αποκτήσει ο μαθητής στοιχειώδεις γνώσεις Χημείας για να κατανοήσει τις βιολογικές και χημικές επεξεργασίες που γίνονται στον ανθρώπινο οργανισμό καθώς και τις αντιδράσεις του, σε διάφορα χημικά παρασκευάσματα.

Εξάμηνο Α'

Ωρες 16

1. Στοιχεία. Άτομα και δομή της.

Μόρια. Χημικές ενώσεις και μείγματα. Ισοδύναμα βάρη. Χημικά ισοδύναμα.

Οξυγόνο: παρασκευή - ιδιότητες. Φυσιολογικές ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού σε οξυγόνο.

Το νερό: ιδιότητες και σημασία του για τον ανθρώπινο οργανισμό.
 Διαλύματα: Ιοντικά-μοριακά-χολοειδές-διάλυμαστη-δισμωση.
 Εναιωρήματα. Οξεία-Βάσεις-άλατα. Παραδείγματα χρήσεως στη θεραπευτική.
 Ηλεκτρολύτες στον οργανισμό. Ρύθμιση στον οργανισμό των ηλεκτρολυτών και οσμωτικής πίεσης. Ισότονα-υπότονα-υπέρτονα διαλύματα.

Οξειδασική ισορροπία στον οργανισμό και διαταραχές της.
 Άζωτο. Πρωτοξείδιο του Αζώτου (N_2O).

Ιώδιο - Φθόριο - Χλώριο - Βράμιο - Φώσφορος - Θειο. Χλωριούχο νάτριο - Υδροχλώριο. Αργίλιο - Σίδηρος. Υδράργυρος. Χρυσός, χαλκός, όργυρος.

Θ' αναφερθούν τα ραδιενέργα ισότοπα ιωδίου, φωσφόρου, χρυσού και χοβαλτίου.

Εξάμηνο Γ'

Ωρες 16

2. Γενικά για οργανικές ενώσεις: αλκοόλες - αλδεΰδες - οξέα λιπαρά - αζωτούχες ενώσεις ειδικά το σαλικυλικό οξύ και παράγωγα.

Αμίνες. Σουλφαναμιδες.

Αντιβιοτικά: Πενικιλίνη - στρεπτομυκίνη - χλωρομυκίνη.

Αλκαλοειδή: Καφεΐνη - μορφίνη - ατροπίνη.

3. Υδατάνθρακες - λίπη. Ιδιότητες - μεταβολισμός. Ρόλος τους στον ανθρώπινο οργανισμό.

Λευκώματα: Ιδιότητες. Μεταβολισμός. Σχηματισμός ουρίας.

Ένζυμα: Χημική τους δράση.

Πεπτικά υγρά, πέψη στα διάφορα στάδια.

Ειδικά: παγκρεατικό υγρό, εντερικό υγρό, χολή.

Αποβαλλόμενα όχρηστα προϊόντα του οργανισμού.

Ούρα - κόπρανα - συστατικά τους.

Αγγλικά

Ωρες διδασκαλίας 64

Σκοπός του μαθήματος: Ν' αποκτήσει ο μαθητής βασικές γνώσεις της Αγγλικής γλώσσας, οι οποίες θα τον κάνουν ικανό για να επικοινωνεί με ξενόγλωσσους αρρώστους και να μελετά απλά επαγγελματικά κείμενα.

Ωρες διδασκαλίας Α' Εξαμήνου 32.

Η ύλη των διδασκομένων μαθημάτων θ' ανταποκρίνεται με την ύλη της Α' τάξης Τεχνικού Επαγγελματικού Λυκείου.

Ωρες διδασκαλίας Β' Εξαμήνου 32.

Η ύλη θ' ανταποκρίνεται στο βιβλίο «NURSING SCIENCE BY GEFER SMITH ROSALIE KERR.

UNIT 1 WHERE DO YOU WORK

UNIT 2 PARTS OF THE BODY

UNIT 3 JANE JOHNSON

UNIT 4 JANE OF THE WARDS

UNIT 5 STERILE PROCEDURES

UNIT 6 INSTRUMENTS

UNIT 7 DISINFECTANTS AND ANTISEPTICS

UNIT 8 CASUALTY 1

UNIT 9 CASUALTY 2

UNIT 10 CASUALTY 3

UNIT 11 THE WARD UNIT 1

UNIT 12 THE WARD UNIT 2

UNIT 13 THE WARD UNIT 3

UNIT 14 THE WARD UNIT 4

UNIT 15 ADMISSIONS

UNIT 16 ARRANGED ADMISSION

UNIT 17 OBSERVATION OF THE PATIENT

UNIT 18 THE SKIN

UNIT 19 RESPIRATION, THE COUGH AND SPUTUM

UNIT 20 VOMITUS

UNIT 21 FAECES

UNIT 22 URINE

UNIT 23 TEMPERATURE

UNIT 24 PULSE

Φυσική Αγωγή

Ωρες διδασκαλίας 16

Εξάμηνο Α'

Σκοπός του μαθήματος είναι: να συμβάλλει στη φυσική άσκηση του μαθητή, η οποία αποβλέπει στη διατήρηση και την προαγωγή της υγείας του.

1. Ασκήσεις με κινησιολογική βάση και ρυθμό.

Βαδίσεις, μετατοπίσεις, δρόμοι, αναπτηρήσεις, άλματα, ελεύθερες ασκήσεις προς δόλους τους άξονες και τα ημίπεδα, συνασκήσεις και ασκήσεις για την επιτυχία προχαθορισμένου σκοπού.

2. Αγωνιστική γυμναστική.

Ασκήσεις και στα τέσσερα (4) αγωνίσματα.

3. Πλαχιδία αθλοπαδιές.

Διδασκαλία γυμναστικών - φυχαγωγικών παιχνιδιών για την εισαγωγή στην προπόνηση των αθλοπαδιών. Διδασκαλία για την ολοκλήρωση της ατομικής τεχνικής και της τακτικής της ομάδας στις βασικότερες αθλοπαδιές.

Κανονισμοί: Συγχρότηση και προπόνηση ομάδας, οργάνωση αγώνων.

4. Ελληνικοί χοροί: Διδασκαλία πανελλήνιων χορών.

5. Ρυθμική. Αγωνιστική Γυμναστική.

6. Κολύμβηση. Διδασκαλία όλων των ειδών κολύμβησης και τελειοποίησης της ατομικής τεχνικής.

Τεχνική ομαδικής κολύμβησης. Κανονισμοί. Επιδίωξη ατομικής επίδοσης σ' ένα ή περισσότερα αγωνίσματα. Πρακτική εφαρμογή της τεχνιτής αναπνοής και της ναυσιγρασωστικής συγχρότησης και προπόνησης ομάδας. Οργάνωσης αγώνων εφ' όσον υπάρχουν ειδικές εγκαταστάσεις στη Σχολή.

Μουσική

Ωρες διδασκαλίας 16

Εξάμηνο Α'

Σκοπός του μαθήματος να συμβάλλει στην καλλιτεχνική και πνευματική καλλιέργεια του μαθητή.

Βασικές ενότητες:

1. Εισαγωγή

Ορισμός - σκοπός - περιεχόμενο της μουσικής - φθόγγοι, φθογγόσημα.

Αξια και σχέση των φθογγοσήμων. Περιγραφή πενταγράμμου.

Χαρακτηριστικά γνωρίσματα των τύχων.

Κλάδοι της μουσικής - βιζυαντινή - ευρωπαϊκή.

2. Περι Κλασσικής μουσικής.

Οι μεγάλοι μουσουργοί.

Έργα μεγάλων συνθετών.

Ανάλυση μουσικών συνθέσεων.

Συναυλία, κονσέρτο, όπερα, οπερέττα, άρια κ.λπ.

3. Ακρόαση κλασσικής μουσικής και εξήγηση.

4. Σύσταση χορωδίας, διδασκαλία εκκλησιαστικών ύμνων.

«Σε μνούμε...», «Τη Υπερμάχω...», «Ευλογητός ει Χριστέ...» κ.λπ.

5. Εθνικά τραγούδια.

Δημοτικά τραγούδια για Ελληνικούς χορούς.

Ανατομία

Ωρες διδασκαλίας 32

Εξάμηνο Α'

Σκοπός του μαθήματος: Να βοηθήσει τον μαθητή να εκτιμήσει τη δομική ολοκλήρωση και αποδοτικότητα του οργανισμού.

Να ευαισθητοποιήσει το μαθητή ώστε να διακρίνει τις περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να χρησιμοποιήσει αρχές της ανατομίας στην άσκηση του Νοσηλευτικού του έργου.

Να εξασφαλίσει στο μαθητή τις απαραίτητες γνώσεις πάνω στις οποίες θα στηρίξει τη συνεχή νοσηλευτική του επιμόρφωση.

Βασικές ενότητες.

Ο οργανισμός σαν ενιαίο σύνολο.

Οι δομές του οργανισμού σε αδρές γραμμές.
 Μονάδες οι οποίες συνθέτουν τον οργανισμό.
 Κύτταρα, ιστοί, όργανα, συστήματα.
 Μεμβράνες, δέρμα, επικουρικά όργανα του δέρματος.
 Ζώνες και χώρες του ανθρωπίνου σώματος.
 Μυοσκελετικό σύστημα.

α) Σκελετικό σύστημα:
 Κατασκευή, διάπλαση, τελείωση των οστών.
 Είδη οστών, όνομα και ορισμός αυτών.
 Διαφορές μεταξύ γυναικείου και ανδρικού σκελετού.
 Μεταβολές του σκελετού με την πάροδο της ηλικίας. Αρθρώσεις.

β) Μυϊκό σύστημα:
 Είδη μυών-σκελετικοί μυς.
 Μηχανική της λειτουργίας των σκελετικών μυών.
 Ονοματολογία - έκφυση - κατάφυση - λειτουργία των κυριοτέρων μυών.
 Ευέδοτα σημεία του κοιλιακού τοιχώματος.
 Τένοντες έλυτρα - θύλακοι.
 Ενοποίηση του οργανισμού και έλεγχος των λειτουργιών του.
 γ) Νευρικό σύστημα.
 Όργανα του νευρικού συστήματος.
 Νευρικά κύτταρα: είδη, υφή.
 Αδρή ανατομία του νευρικού συστήματος. Περιβλήματα, αιμάτωση του εγκεφάλου, εγκεφαλονωτιαίο υγρό. Εγκέφαλος, νωτιαίος μυελός. Εγκεφαλικά νεύρα. Αυτόνομο νευρικό σύστημα, οδοί αισθητικοί και κινητικοί.

Αισθητήρια όργανα.
 δ) Ενδροχρινολογικό σύστημα.
 Περιγραφή αδένων.
 Διατήρηση του μεταβολισμού του οργανισμού.
 ε) Κυκλοφοριακό σύστημα.
 1. Καρδιαγγειακό: Καρδία, υφή, αγγεία, μεγάλη - μικρή κυκλοφορία.
 Εμβρυϊκή κυκλοφορία.
 2. Λεμφικό σύστημα: Υφή και κατανομή λεμφικών αγγείων, λεμφογάγγια.
 στ) Αναπνευστικό σύστημα.
 Όργανα, ρις, πραρρίνοι κόλποι, φάρυγγας, λάρυγγας, τραχεία, βρόγχοι, πνεύμονες, μεσοπνευμόνιοι χώροι, υπεζωκότας.
 ζ) Πεπτικό σύστημα.
 Ανατομία του γαστρεντερικού σωλήνα. Στοματική κοιλότητα, στοματοφάρυγγας, οισοφάγος, στόμαχος. Λεπτό και παχύ έντερο. Επικουρικά όργανα, γλώσσα, σιελογόνοι αδένες, οδόντες, ήπαρ, χοληδόχος κύστη, πάγκρεας, σπλήνας, σκωληκοειδής απόφυση, περιτοναιο.

η) Ουροποιητικό σύστημα.
 Νεφρόι, ουρητήρες, ουροδόχος κύστη, ουρήθρα.
 θ) Σύστημα Αναπαραγωγής.
 1. Γεννητικό σύστημα άρρενος.
 'Εσω γεννητικά: Όρχεις, επιδυδιμίς, σπερματικός πόρος, σπερματοδόχος κύστη, σπερματική λήκυθος, προστάτης, βολβούρηθραίοι ή κωπήρειοι αδένες.
 'Έξω γεννητικά: πέος.
 2. Γεννητικό σύστημα θήλεος.
 'Έσω γεννητικά όργανα: Ωοθήκες, σάλπιγγες (ωαγωγός), μήτρα, κόλπος.
 'Έξω γεννητικά όργανα: Αιδοίο.

Φυσιολογία

'Ωρες διδασκαλίας 32

Εξάμηνο Α'

Σκόπος του μαθήματος:

1. Να βοηθήσει το μαθητή να εκτιμήσει τη λειτουργική ολοκλήρωση και απόδοση του οργανισμού.
2. Να βοηθήσει το μαθητή να κατανοήσει τη σπουδαιότητα των μηχανισμών που χρησιμοποιεί ο οργανισμός για τη διατήρηση του σε καλή κατάσταση.
3. Να ευαισθητοποιήσει το μαθητή, ώστε να διακρίνει περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να χρησιμοποιήσει αρχές της Φυσιολογίας στην

άσκηση του Νοσηλευτικού του έργου.

4. Να εφοδιάσει το μαθητή με τις απαραίτητες γνώσεις, που θ' αποτελέσουν βάση για τη συνεχή νοσηλευτική του επιμόρφωση.

Βασικές ενότητες:

1. Ο Οργανισμός σαν ενιαίο σύνολο.
 Εισαγωγή στη φυσιολογία.
 Λειτουργική κατασκευή του οργανισμού.
 Ομοιοστασία.
 Περιληπτική ανάλυση των λειτουργικών συστημάτων.
 Το κύτταρο.
2. Το μυοσκελετικό σύστημα.
 α) Σκελετικό σύστημα.
 Λειτουργίες.
 β) Μυϊκό σύστημα.
 Λειτουργίες.
 Μυϊκή συστολή, άθροιση απλών συστολών.
 Τετανικές συστολές, μυϊκός τόνος, μυϊκός κάμπατος.
 3. Η ενοποίηση του οργανισμού και έλεγχος των λειτουργιών του.
 α) Νευρικό σύστημα.
 Λειτουργίες του νευρικού συστήματος.
 Συνάψεις.
 Λειτουργίες των αισθητηρίων οργάνων.
 Αντανακλαστικά τόξα, είδη αντανακλαστικών.
 Ανιούσες και κατιούσες οδοί του νωτιαίου μυελού.
 Πυραμίδικο και έξω πυραμίδικό σύστημα.
 Προμήκης μυελός.
 Παρεγκεφαλίς.
 Θάλαμος - υποθάλαμος.
 Φλοιός του εγκεφάλου - εγκεφαλικά πεδία.
 Κινητικά και αισθητικά κέντρα.
 β) Ενδοχρινικό σύστημα.
 Εισαγωγή.
 Λειτουργίες και ρύθμιση έκκρισης των ορμονών οπισθίου λοβού υπόφυσης, προσθίου λοβού υπόφυσης, θυροειδούς αδένος, παραθυροειδικών αδένων, φλοιοεπινιφρίδιων, ενδοχρινούς μοίρας παγκρέατος, μυελώδους μοίρας επινεφριδογεννητικών αδένων - ωσθηκών και διαμέσων κυττάρων των όρχεων.
4. Διατήρηση του μεταβολισμού του οργανισμού.
 α) Κυκλοφοριακό σύστημα.
 Λειτουργίες: Κύριες - δευτερεύουσες.
 Κύτταρα του αίματος.
 Ομάδες αίματος.
 Πλάσμα αίματος.
 Καρδία: Περιγραφή λειτουργικών στοιχείων και σημασία αυτών.
 Καρδιακός παλμός.
 Ιδιότητες του μυοκαρδίου.
 Η επίδραση των νεύρων και των νευρικών κέντρων στη λειτουργία της καρδιάς.
 Ηλεκτροκαρδιογράφημα.
 Σφυγμός - αρτηριώκη πλεση - ρύθμιση της αιμάτωσης των ιστών.
 Αγγειοκινητικά αντανακλαστικά - μεταβολές κατά την άσκηση - μεταβολές κατά την αιμορραγία.
 Φλεβική κυκλοφορία.
 β) Λεμφικό σύστημα.
 Λειτουργία λεμφικού συστήματος.
 γ) Αναπνευστικό σύστημα.
 Λειτουργία γενικά.
 Λειτουργίες: ρινός, ρινοφάρυγγος, λάρυγγος, τραχείας, πνευμόνων.
 Μηχανισμός εισπνοής - εκπνοής.
 Διάχυση αερίων: πνεύμονες, ιστοί.
 Ρύθμιση αναπνευστικής λειτουργίας.
 δ) Πεπτικό σύστημα.
 Λειτουργίες - σπουδαιότητα.
 Πέφη: είδη: Μηχανική - χημική.
 Απορρόφηση - Μεταβολισμός.
 Βασικός μεταβολισμός.
 Θερμορρύθμιση.
 ε) Ουροποιητικό σύστημα.

Λειτουργία - σπουδαιότητα.

Νεφροί - φυσιολογία: Μηχανισμός παραγωγής ούρων.

Ρύθμιση όγκου αποβαλλομένων ούρων: ουρητήρες, ουροδόχος κύστη, ουρήθρα.

Λειτουργίες.

Ούρα: Χαρακτηριστικά - σύνθεση.

Η αναπαραγωγή του ανθρώπου.

α. Γεννητικό σύστημα ἀρρενος.

β. Γεννητικό σύστημα θήλεος.

Μαστοί: Λειτουργία ρύθμιση παραγωγής γάλακτος.

Μικροβιολογία

(Γενική και Ειδική Μικροβιολογία, Ιολογία, Παρασιτολογία)

Ώρες διδασκαλίας 16

Εξάμηνο Α'

Σκοπός του μαθήματος:

Να βοηθήσει το μαθητή:

1. Να κατανοήσει τα χαρακτηριστικά και τη δράση των μικροοργανισμών και σχέση αυτών με την υγεία και την αρρώστια.

2. Ν' αναγνωρίζει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι αναγκαία η εφαρμογή ασθέτου τεχνικής.

3. Ν' αποκτήσει την ικανότητα χρησιμοποίησης των αρχών και τεχνιών, οι οποίες περιλαμβάνονται στην εφαρμογή της ασηφίας, αντισηφίας, αποστείρωσης και απομόνωσης.

4. Να εκτιμήσει τις επαναστατικά αποτελέσματα του συνεχούς πειραματισμού και των αποκαλύψεων στον τομέα της Μικροβιολογίας.

Βασικές ενότητες:

Α' Γενικός μέρος:

1. Εισαγωγή στη μελέτη της Μικροβιολογίας.

Μικροβιολογία: Ορισμός, κλάδοι, σχέση αυτής με τη βιολογία.

Ιστορία της Μικροβιολογίας.

2. Χαρακτηριστικά και μέθοδοι αναγνώρισης των παθογόνων οργανισμών.

Μορφολογία, φυσιολογία των μικροβίων.

Τρόποι μελέτης και αναγνώρισης των μικροβίων.

3. Μέσα αναστολής της ανάπτυξης και καταστροφής των μικροβίων.

Ορισμοί.

Μέσα αναστολής και καταστροφής των μικροβίων.

Θερμότητα, φύχος, υπεριώδης ακτινοβολία, ξηρασία, ιονίζουσα ακτινοβολία, υπέρτρχοι.

Χημικά μέσα εκτός οργανισμού: τρόπος δράσης, παράγοντες από τους οποίους εξαρτάται η αποτελεσματικότητα αυτών, κριτήρια επιλογής του κατάλληλου χημικού μέσου.

Χημειοθεραπεία.

4. Αποτελέσματα της εισόδου των μικροβίων στον οργανισμό.

Ορισμοί.

Πηγές μόλυνσης, τρόποι μετάδοσης, με την τροφή, νερό, έδαφος, αέρα, έντομα, μικροβιοφορείς.

Πύλες εισόδου και εξόδου από τον οργανισμό.

5. Αντίσταση και Ανοσία.

Μηχανισμοί αιμάνης του οργανισμού εναντίον των μικροβίων.

Ανοσία: Φυσική, επίκτητης: Παθητική - ενεργητική.

Αλλεργία ή υπερευαίσθησία.

Άδρανοτοιχηση και αναζωπύρωση ορού, εφαρμογή αυτού σε διαγνωστικές και ορολογικές εξετάσεις.

Β' Ειδικό Μέρος.

6. Οι κυριότεροι ιόκοι:

Σταφυλόκοκκος, στρεπτόκοκκος, εντερόκοκκος, πνευμονιόκοκκος.

Ναΐσέρεις: α) Μηνιγγιτιδόκοκκος.

β) Γανόκοκκος.

7. Τα κυριότερα βακτηρίδια:

α) GRAM (+).

Κορυνοβακτηρίδια (διφθερίτις).

Βάκυλλοι (άνθραξ).

Κλωστηρίδια (τέτανος - αλλαντίαση - γάγγραινα - τροφικές δηλητηριάσεις).

β) GRAM (-) Εντεροβακτηριοειδή:

Κολοβακτηρίδια, κολοβακτηριοειδή, σαλμονέλλαι, συγκέλλαι.

Πρωτείς.

Δονάκια (χολέρα, EL-TOR).

Παστερέλλαι, αιμόφιλοι (κοκκύτου).

Βρουσέλλαι - βρουσελλώσεις (μελιταίος).

Μυκοβακτηρίδια (φυματίωση - λέπρα).

8. Σπειροχαϊτιακά.

Τρεπόνημα ωχρό, μπορέλαι - λεπτόσπειραι.

9. Παθογόνοι Μύκητες.

10. Ρικκέτσιαι (εξανθηματικός τύφος).

11. Iοι.

Γενικά περὶ ιών.

Ιός φιττακώσεως - γρίπης, τραχώματος, ιλαράς, εγκεφαλίτιδος, πολυομελίτιδος, παρωτίτιδος, ερυθράς, ευλογιάς κ.λπ.

Ιοί μεταδιδόμενοι δι' αρθροπόδων: Δαγγείου, τριημέρου πυρετού, κιτρινού πυρετού, λύσασας.

12. Πρωτόζωα.

Ριζόποδα (αμοιβάδες).

Μαστιγοφόρα: εντέρου - αίματος - ιστών.

Σπορόζωα (κοκκιδια).

Τοξόπλασμα.

Κροσσωτά (φαλαντίδια).

13. Μετάζωα.

α) Πλατέλμινθες: Τρηματώδεις.

Κεστώδεις.

β) Νηματέλμινες: Τριχινεγλοειδή.

Ραβδοειδεῖς.

Αγγυλοστόματα.

Οξύουροι.

Ασκαρίδες.

Φιλάριαι.

Αχάρια (φώρα).

Φαρμακολογία

Ώρες διδασκαλίας 32

Εξάμηνο Β'

Σκοπός του μαθήματος:

1. Να βοηθήσει το μαθητή να κατανοήσει τις ευθύνες κατά τη χορήγηση και χρήση φαρμάκων, καθώς και τις θεμελιώδεις αρχές φαρμακευτικής θεραπείας.

2. Να εφοδιάσει το μαθητή με ένα πλαίσιο γνώσεων από την επιστήμη της Φαρμακολογίας.

3. Να βοηθήσει το μαθητή να κατανοήσει τα κοινωνικά προβλήματα που δημιουργούνται από την κακή χρήση ή κατάχρηση των φαρμάκων.

Εισαγωγή - Φαρμακολογία.

Φάρμακο - Ενέργειες φαρμάκων.

Μηχανισμοί δράσεως φαρμάκων.

Χορήγηση φαρμάκου. Δόσεις.

Παράγοντες επηρεάζοντες τη δόση φαρμάκου.

Αθροιστική και δυναμική συνέργεια φαρμάκων.

Οδοι χορήγησης φαρμάκων.

Μορφές φαρμάκων.

Μέτρα, σταθμά, σταγόνες, υπολογισμοί.

Τύχη των φαρμάκων στον οργανισμό.

Απορρόφηση φαρμάκων.

Παρεντερική χορήγηση.

Πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα και είδη ενέσεων.

Διανομή των φαρμάκων εντός του οργανισμού.

Μεταβολισμός των φαρμάκων.

Απέκχριση των φαρμάκων.

Ειδικό μέρος.

Φάρμακα διεγερτικά του Κ.Ν.Σ.

Δρώντα επί των ανωτέρων εγκεφαλικών κέντρων.

Διεγέροντα το εγκεφαλικό στέλεχος και τα προμηκικά κέντρα.

Ανανηπτικά ή αναλγητικά φάρμακα.

Φάρμακα δρώντα επί της φυσικής σφαίρας (φυχοφάρμακα).

Ηρεμιστικά μεγάλης δραστικότητας ή αντιψυχωσικά.

Ηρεμιστικά μικράς δραστικότητας (απλά ηρεμιστικά).

Αντικαταθλιπτικά - Ψευδαισθησιογόνα.
Φάρμακα προκαλούντα απώλεια συνειδήσεως.
Αναισθητικά.

Γενικά πτητικά αναισθητικά.
Αέρια γενικά αναισθητικά.
Ανεπιθύμητοι ενέργειαι γενικών αναισθητικών.
Υπνωτικά φάρμακα - Βαρβιτουρικά.
Υπνωτικά μη βαρβιτουρικά.

Αντιεπιληπτικά φάρμακα.
Αλκοόλαι - Αλκοολισμός.

Αλκαλοειδή του οπίου.
Μορφίνη υδροχλωρική.

Σκευάσματα οπίου.
Συνθετικά αναλγητικά.

Τοπικά αναισθητικά.
Αντιπυρετικά, αντιρευματικά φάρμακα.
Φάρμακα εναντίον της ουρικής αρθρίτιδας.

Ισταμίνη και αντιασταμινικά φάρμακα.

ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Παρασυμπαθητικομιμητικά ή χολινεργή.
Παρασυμπαθητικολυτικά ή αντιχολινεργή.

Συμπαθητικομιμητικά.

Συμπαθητικολυτικά φάρμακα.
Φάρμακα παραλύνοντα τις νευρομυϊκές συνάψεις.

Αγγειοδιασταλτικά φάρμακα και αντιυπερτασιακά ή αντιαδρενεργή.

Ωχυτόκια φάρμακα.

Καρδιοτονωτικά φάρμακα.

Φάρμακα αντιαρρυθμικά.

Διουρητικά φάρμακα.

ORMONEΣ

Ορμόνες υποφύσεως.

Ορμόνες θυροειδούς - αντιθυρεοειδικά φάρμακα.

Ορμόνες ωσθηκών.

Ορμόνες όρχεων.

Ορμόνες παγκρέατος.

Αντιδιαβητικά φάρμακα.

Παραθυρεοειδείς αδένες.

Ορμόνες φλοιού επινεφριδίων.

Νερό και ηλεκτρολύτες.

Παρεντερική διατροφή.

Αίμα και υποκατάστατα.

Φάρμακα κατά των αναιμιών.

Αντιπηκτικά φάρμακα.

Αιμοστατικά φάρμακα.

ΧΗΜΕΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Σουλφοναμίδαι

Σουλφόναι.

Αντιβιοτικά ή βιοθεραπευτικά.

Πενικιλίναι.

Στρεπτομυκίνη.

Τετρακυκλίναι.

Χλωραμφενικόλη.

Ερυθρομυκίνη.

Νυστατίνη.

Αμφοτερικίνη.

Μετρονιδαζόλη.

Νιφουρατέλη.

Αντισψυματικά φάρμακα.

Αντισητηκά ή βακτηριδιοστατικά.

Καθαρτικά.

Αντιόξινα - Χολαγωγά.

Εμετικά.

Αντιεμετικά.

BITAMINEΣ

Βιταμίνη Α

Βιταμίνη D

Βιταμίνη E

Βιταμίνη K

Βιταμίνες συμπλέγματος B

Βιταμίνη B1

Βιταμίνη B2

Βιταμίνη B6

Βιοτίνη

Φυλλικό οξύ

Νικοτινικό οξύ

Παντοθενικό οξύ

Βιταμίνη B12

Εγκυμοσύνη και φάρμακα

ΣΥΝΤΑΛΟΓΙΑ

Ονομασία φαρμάκων

Τρόπος αναγραφής Ιατρικής συνταγής

Κόνεις

Δισκία

Καφάκια

Τροχίσκοι

Υπόθετα

Αλοιφές

Διαλύματα

Εναιωρήματα

Σιρόπια

Ελξίρια

Βάζματα

Υγιεινή

(Ατομική και Υγιεινή Περιβάλλοντος, Κοινωνική και Δημόσια Υγιεινή)

Ωρες διδασκαλίας 32

Εξάμηνο Α'

Σχοτός του μαθήματος:

1. Να διδάξει στο μαθήτη τη σπουδαιότητα της ατομικής προσπίσης από τις δυσμενείς συνθήκες του φυσικού περιβάλλοντος και την ορθή αντιμετώπισή τους.

2. Να του διδάξει βασικές γνώσεις για να συνειδητοποιήσει τους παράγοντες που επηρεάζουν τη Δημόσια Υγεία και να κατανοήσει τη σημασία που έχει η λήψη των προληπτικών μέτρων.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ.

2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ.

3. ΚΛΑΔΟΙ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ.

ΑΤΟΜΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ.

1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.

2. ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.

α. Ατμοσφαιρικός αήρ.

β. Υγρασία.

γ. Θερμοκρασία.

δ. Η έννοια της δραστικής θερμοκρασίας.

ε. Ατμοσφαιρική πίεση.

στ. Άνεμοι.

ζ. Ύδρωματα.

θ. Καιρός - Εποχές του έτους.

ι. Ρύπανση του αέρα.

ια. Ήλιος.

3. ΤΟ ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΔΑΦΟΣ.

4. ΑΤΟΜΙΚΗ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ.

5. ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ.

α. Διατροφή.

β. Περί των θρεπτικών ουσιών.

γ. Τα διάφορα είδη των σιτίων.

δ. Υγιεινή της πέψης.

6. ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ.

7. ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΑΥΣΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΝΟΥ.

α. Η ανάπαυση.

β. Ο ύπνος.

γ. Η υγιεινή της πνευματικής εργασίας.

δ. Η υπαίθρια διαβίωση.

8. Η ΥΓΓΕΙΝΗ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ.

α. Γενικές Αρχές της υγιεινής κατοικίας.

β. Η διαμόρφωση των χώρων της κατοικίας.

γ. Ο αερισμός της κατοικίας.

δ. Ο φυσικός αερισμός.

ε. Τεχνητός αερισμός.

στ. Ο φωτισμός της κατοικίας.

ζ. Η θέρμανση της κατοικίας.

η. Άλλα μέτρα υγιεινής της αστικής κατοικίας.

9. ΥΓΓΕΙΝΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΓΓΕΙΝΗ.

1. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΩΝ ΓΕΝΙΚΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΑΥΤΩΝ..

α. Ταξινόμηση.

β. Αερογενείς λοιμώξεις.

γ. Λοιμώδεις νόσοι μεταδιδόμενες με τα κόπρανα.

δ. Λοιμώδεις νόσοι μεταδιδόμενες με ξενιστές ή φορείς.

ε. Λοιμώδεις νόσοι μεταδιδόμενες με την επαφή.

2. ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΑ - ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ.

3. ΠΕΡΙ ΥΓΡΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ (ΛΥΜΑΤΩΝ).

α. Γενικότητες.

β. Το σύστημα των υπονόμων.

γ. Η επεξεργασία των λυμάτων.

4. ΠΕΡΙ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΞΗΡΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ.

5. ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ.

α. Με φυσικά μέσα.

β. Με ανόργανα χημικά μέσα.

γ. Με οργανικά μέσα.

6. ΔΙΕΘΝΗΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ.

α. Γενικότητες.

β. Πανώλης.

γ. Χολέρα.

δ. Κίτρινος πυρετός.

ε. Ευλογία.

7. ΑΦΡΟΔΙΣΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ.

α. Σύφλη.

β. Γονοκοκκική Ουρηθρίτιδα (βλενόρροια).

8. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΑΥΤΩΝ.

9. ΠΕΡΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ.

10. ΚΑΗΡΟΝΟΜΙΚΟΤΗΤΑ.

α. Χρωματοσώματα.

β. Μίτωση και μείωση.

γ. Αδρές χρωματικές ανωμαλίες.

δ. Απλή («Μεντελική») χληρονομικότητα.

ε. Αθροιστική (πολυγονική) χληρονομικότητα.

11. ΕΥΓΟΝΙΚΗ.

α. Οι συνέπειες της μείωσης θυησιμότητας και αναπαραγωγικότητας..

β. Η αποτελεσματικότητα των ευγονικών μέτρων..

γ. Ευγονικά μέτρα (εφαρμοσθέντα ή προταθέντα)..

12. ΠΕΡΙΟΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΓΕΙΑΣ (CHECK UP).

13. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΥΠΑΘΩΝ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΟΥΣΩΝ ΠΛΗΓΟΣΜΙΑΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ.

α. Προ της σύλληψης.

β. Κατά την ενδομήτριο φάση της ζωής.

γ. Κατά τη νεογνική ηλικία (0-27) ημέρες.

δ. Κατά την άφιμη βρεφική ηλικία (από την 28η μέρα μέχρι τη πρώτη επέτειο της ζωής)..

ε. Κατά τη νηπιακή ηλικία (1-4 έτος).

στ. Κατά τη σχολική ηλικία.

ζ. Κατά τα γηρατειά.

η. Ασθενείς.

θ. Ανάπτηροι.

14. Η ΣΤΓΧΡΟΝΗ ΔΗΜΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ.

α. Οι κακοήθεις νεοπλασίες.

β. Νοσήματα του χυκλοφοριακού συστήματος.

γ. Ατυχήματα

Ψυχολογία

Ωρες διδασκαλίας 24

Εξάμηνο Α'

Σκοπός του μαθήματος: Ν' αποκτήσει ο μαθητής βασικές γνώσεις για τις γνωστικές λειτουργίες και την προσωπικότητα, για την πορεία της ατομικής ψυχοσωματικής εξέλιξης και για τα προβλήματα της προσαρμογής ώστε ρεαλιστικά και κριτικά ν' αντιμετωπίζει και να ερμηνεύει τη δική του συμπεριφορά και τη συμπεριφορά των άλλων..

A. Εισαγωγικά.

1. Βασικοί σταθμοί εξέλιξης της Ψυχολογίας.

2. Συνοπτική θεωρηση του αντικειμένου της Ψυχολογίας, άλλοτε και τώρα..

3. Η φυσιολογία ως επιστημονικό σύστημα (χλάδοι και εφαρμογές).

4. Μέθοδοι.

B. Στοιχεία Γενικής Ψυχολογίας.

1. Οι γνωστικές λειτουργίες.

α. Αντίληψη - Αντίληψη χώρου και χρόνου - Διαταραχές.

β. Μάθηση Παυλόφ, Θορτάκη, Γουάτσον, Σκίνερ, Κέλερ, Μπαντούρα, Πιαζέ..

γ. Νόηση και νοημοσύνη. Παράγοντες. Έννοιες και γλώσσα..

δ. Μνήμη και λήθη. Διαταραχές. Προσοχή. Όνειρα..

2. Τα κίνητρα της συμπεριφοράς και τα συναισθήματα..

α. Χαρακτηριστικά και ταξινόμηση των κινήτρων..

β. Χαρακτηριστικά και ταξινόμηση των συναισθημάτων..

γ. Ορμές και συνάγκες. Συγκρούσεις.

δ. Μηχανισμοί άμυνας.

ε. Η απόφαση.

Γ. Εξελεγκτική Ψυχολογία.

1. Εισαγωγικά.

α. Η εξέλιξη ως φαινόμενο. Γνωρίσματα.

β. Παράγοντες της εξέλιξης.

γ. Γενικές διαδικασίες της εξέλιξης.

2. Προγεννητική ανάπτυξη και βρεφική ηλικία (βασικά γνωρίσματα).

3. Νηπιακή ηλικία, η πρώτη παιδική ηλικία (βασικά γνωρίσματα).

4. Παιδική ηλικία η δεύτερη παιδική ηλικία (βασικά γνωρίσματα).

5. Προεφβική και εφηβική ηλικία.

α. Βιολογικές αλλαγές.

β. Ψυχικές μεταβολές.

γ. Αλλαγές στις γονητικές ικανότητες.

δ. Αλλαγές στην κοινωνική συμπεριφορά.

ε. Το πρόβλημα της εκλογής επαγγέλματος.

στ. Το πρόβλημα της σεξουαλικής συμπεριφοράς.

6. Ηλικία της ωριμότητας.

7. Ηλικία των γηρατειών.

Δ. Προσαρμογή, ανθρώπινες σχέσεις.

1. Το πρόβλημα της προσαρμογής - δυσπροσαρμοστιά.

2. Ανθρώπινες σχέσεις και η αντίληψη του «άλλου».

3. Οι στάσεις: Προκαταλήψεις, στερεότυπα.

4. Διαταραχές της ανθρώπινης επικοινωνίας.

5. Η φυσική υγεία ως ατομικό και κοινωνικό πρόβλημα.

Κοινωνιολογία

Ωρες διδασκαλίας 24

Εξάμηνο Α'

Σκοπός του μαθήματος: Ν' αποκτήσει ο μαθητής βασικές κοινωνιολογικές γνώσεις:

α..Για την οικογένεια σαν μικροκοινωνία, για την κοινωνικοποίηση του ατόμου και την αλληλοεπίδραση μεταξύ οικογένειας και μικροκοινωνίας..

β.. Για την θεωρηση της αρρώστειας σαν κοινωνικό φαινόμενο και τις κοινωνικές επιπτώσεις του και.

γ. Να έλθει σ' επαφή με τα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα.

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ.

A. ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ:

1. Έννοια και αντικείμενο.

2. Η κοινωνιολογία και οι άλλες επιστήμες.

3. Η ανάπτυξη της κοινωνιολογίας.

4. Η κοινωνιολογία στην Ελλάδα.

B. ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ.

Γ. Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤ' ΑΤΟΜΟ.

α) Κοινωνικοποίηση και Κοινων. έλεγχος.

1. Έννοια.

2. Περιεχόμενο κοινωνικοποίησης.

3. Πρωτογενείς και δευτερογενείς ομάδες.

4. Κοινωνική αλληλενέργεια και ανάπτυξη του ατόμου.

Δ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΟΜΗ.

1. Έννοια.

2. Κοινωνικοί ρόλοι - κοινωνικοί κανόνες.

E. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ.

1. Οικονομικοί θεσμοί.

2. Πολιτικοί θεσμοί.

3. Οικογένεια - Γάμος.

4. Θρησκεία - Εκκλησία.

ΣΤ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΑΛΑΓΗ - ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ.

II. ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.

Ανεργία - Το πρόβλημα της μετανάστευσης - Το πρόβλημα των σχέσεων των γενεών - Επαναστατικότητα των νέων. Διαζύγιο - Οικογένεια με ένα γονέα - Κοινωνική προστασία και ο ρόλος του Γρουργείου Υγείας. Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στο τομέα ΥΓΕΙΑ - ΠΡΟΝΟΙΑ.

III. ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ.

A. Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ Η ΥΓΕΙΑ.

B. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ.

Γ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΥΓΕΙΑΣ.

Δ. Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ - ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΩΝ..

E. Η ΜΗΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΦΗ.

Διαιτητική

(Γενική Διαιτητική - Τροφογνωσία)

Όρες διδασκαλίας 32

Εξάμηνο Γ'

Σκοπός του μαθήματος:

1. Να βοηθήσει το μαθητή να κατανοήσει τις θεμελιώδεις αρχές πάνω στις οποίες στηρίζονται τόσο οι ειδικές διαιτητικές ανάγκες, όσο και οι ανάγκες των υγιών ατόμων.

2. Να γνωρίσει στο μαθητή τις βασικές αρχές πάνω στις οποίες στηρίζεται η επιλογή, αγορά και φροντίδα των πιο κοινών τροφών..

3. Να καταστήσει ικανό το μαθητή, ώστε να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τις αρχές του μαθήματος για την κάλυψη διαιτητικών αναγκών, ατόμων και οικογενειών.

4. Να κατανοήσει τις γενικές αρχές της διαιτητικής θεραπείας..

1. Εισαγωγή.

Ορισμοί. Σχέσεις διατροφής και ανάπτυξης οργανισμού και υγείας.

Σχέση της διαιτητικής προς το Ιατρικό και Νοσηλευτικό έργο.

2. Υδατάνθρακες.

Ορισμός. Ταξινόμηση - Ρόλος στον οργανισμό.

Σημασία στη διαιτητική.

Υδατάνθρακούχες τροφές.

3. Πρωτείνες.

Ορισμός. Ταξινόμηση από διαιτητικής άποψης.

Ρόλος στον οργανισμό.

Η σημασία των πρωτεΐνων στη διαιτητική.

Διαιτητικές πηγές πρωτεΐνης.

Φροντίδα πρωτεΐνων τροφών.

4. Λιπίδια - λίπη.

Ορισμός. Ταξινόμηση λιπών και λιπαρών οξέων.

Λιποπρωτεΐνες.

Ρόλος των λιπών στον οργανισμό.

Σημασία των λιπών στη διαιτητική. Διαιτητικές πηγές λιπών.

5. Άλατα.

Σίδηρος, ασβέστιο, φωσφόρος, νάτριο, κάλιο, ιώδιο, μαγνήσιο, φθόριο, θειο, χαλκός.

Ρόλος στον οργανισμό. Διαιτητικές πηγές.

6. Βιταμίνες.

Ορισμός. Βιταμίνες - αντιβιταμίνες - προβιταμίνες.

Ταξινόμηση: Λιποδιαλυτές, υδροδιαλυτές.

Διαιτητικές πηγές, ανεπάρκεια, περίσεια, καθημερινές ανάγκες για την κάθε βιταμίνη.

7. Μεταβολισμός ενέργειας.

Βασικός μεταβολισμός.

Ολικός μεταβολισμός.

Θερμίδες - ενέργεια και ανάγκες - κάλυψη.

8. Οδηγός για την κάλυψη των διαιτητικών αναγκών.

Ομάδα γάλακτος.

Ομάδα χρέατος.

Ομάδα λαχανικών.

Κατάρτιση διαιτολογίων.

Σκοπός της διαιτητικής στην αρρώστεια.

1. Παράγοντες οι οποίοι λαμβάνονται υπ' οφή στο σχεδιασμό τροποποίησης κανονικής διαιτατικής.

Πρότυπα ειδικών διαιτών οι οποίες χρησιμοποιούνται στο Νοσοκομείο.

2. Διαιτητική θεραπεία στις παθήσεις του πεπτικού συστήματος..

Νοσήματα στομάχου - εντέρου: Πεπτικό έλκος, γαστρορρογία, γαστρίτις, υπερχλωρυδρία, υποχλωρυδρία..

Γαστρεντερική Χειρ/κή: Προ και μετεγχειρητική - Σύνδρομο DUMPING.

Κολίτις.

Στεατόρροια.

Διαρροϊκό σύνδρομο - Δυσκολιότητα.

Χολοκοστίτις - Χολολιθίαση.

Παθήσεις ήπατος: Ήπατίτιδες, κίρρωση, ηπατικό κώμα..

3. Διαιτητική θεραπεία σε παθήσεις ενδοχρινών αδένων και κληρονομικές ανωμαλίες του μεταβολισμού - Σωκχαρώδης Διαβήτης - Υπερυποθρευτισμός. Παχυσαρκία - Κοχεξία. Νόσος ADDISON.

4. Διαιτητική θεραπεία σε παθήσεις κυκλοφορικού.

Παθήσεις καρδίας.

Αναιμίες.

Υπέρταση.

5. Διαιτητική θεραπεία σε παθήσεις νεφρών και ουροποιογεννητικού συστήματος.

Νεφρίτις: Οξεία - χρονία.

Νεφρική ανετάρκεια: οξεία - χρόνια.

Νεφρωσικό σύνδρομο.

Πυελονεφρίτις.

Παθολογία και ειδικότητες αυτής

Σύνολο ωρών 144

Εξάμηνα Β', Γ', Δ'

Σκοπός του μαθήματος: Να βοηθήσει το μαθητή ν' αποκτήσει στοιχείων γνώσεις της φύσης των παθολογικών νοσημάτων, από άποψης αιτιών, κλινικών εκδηλώσεων, εργαστηριακών ευρημάτων και επιπλοκών ως και της θεραπευτικής αντιμετώπισης αυτών, έτσι ώστε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του να μπορεί να δίνει ασφαλή νοσηλευτική φροντίδα στον άρρωστο.

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ.

Ιστορικό.

Συμπτώματα και σημεία.

Αντικειμενική εξέταση.	Βράγχος της φωνής.
Μεταβολές της θερμοκρασίας του σώματος.	Σύνδρομο Άνω Κοιλης Φλέβας.
Συνοδά συμπτώματα του πυρετού..	Νοσήματα των Πνευμόνων.
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.	Χρόνια βρογχίτιδα.
(Καρδιολογία, ώρες διδασκαλίας 16, εξάμηνο Γ).	Πνευμονικό εμφύσημα.
Στοιχεία Ανατομικής και Φυσιολογίας.	Άλλοι τύποι εμφυσήματος.
Καρδιά και Μεγάλα Αγγεία.	Βρογχοεκτασίες.
Αγγείωση του Μυοκαρδίου.	Κυττική ίνωση.
Κυκλοφορία του αίματος.	Βρογχικό άσθμα.
Νεύρωση του Μυοκαρδίου.	Αναπνευστική ανεπάρκεια.
Παραγγωγή και Αγωγή του Ερεθίσματος.	Ατελεκτασία.
Κατασκευή του Αρτηριακού τοιχώματος.	Πνευμονία.
Ηλεκτροκαρδιογράφημα.	Πνευμονική εμβολή και έμφρακτο.
Κύρια συμπτώματα και σημεία.	Βρογχογενές χαρκίνωμα.
Δύσπνοια.	Πλευρίτιδες.
Πόνος.	Πνευμονική φυματίωση.
Αισθημα Παλμών.	(Φυματιολογία, ώρες διδασκαλίας 8, εξάμηνο Β').
Οίδημα.	Τρόπος μετάδοσης.
Κυάνωση.	Πρωτοπαθές σύμπλεγμα.
Πλητροδακτυλία.	Πρωτοπαθής φυματίωση.
Νοσήματα της καρδιάς και των αγγείων.	Φυματίνες και Φυματινοαντιδράσεις.
Συγγενείς καρδιοπάθειες.	Μεταπρωτοπαθής Πνευμονική Φυματίωση.
Στένωση της Πνευμονικής.	Αντιφυματικός Εμβολιασμός.
Στένωση του Ισθμού της Αορτής.	Σαρκοειδώση.
Μεσοκολπική επικοινωνία.	Κρυπτογενής κυφελίτιδα.
Ανοικτός αρτηριακός πόρος.	Πνευμονική καρδία.
Μεσοκοιλιακή επικοινωνία.	ΠΕΠΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
Τετραλογία του FALLOT.	Στοιχεία Ανατομικής και Φυσιολογίας.
Ρευματικός πυρετός.	Η κοιλότητα του Περιτόναιου.
Ρευματικές Βαλβιδοπάθειες.	Οισοφάγος.
Στένωση της Μιτροειδούς.	Στόμαχος.
Ανεπάρκεια της Μιτροειδούς.	Λεπτό έντερο.
Στένωση της Αορτής.	Παχύ έντερο.
Ανεπάρκεια της Αορτής.	Ήπαρ.
Μικροβιακή ενδοχαρδίτιδα.	Χοληδόχος κύστη.
Αρτηριοσκλήρωση και Αθηροσκλήρωση.	Πάγκρεας.
Υπέρταση.	Πέψη και Απορρόφηση των τροφών.
Ισχαιμική Καρδιοπάθεια.	Κύρια συμπτώματα και σημεία.
Στηθάγη.	Γλώσσα.
Έμφραγμα του Μυοκαρδίου.	Δυσφαγία.
Αρρυθμίες.	Οπισθοστερνικός καύσος και πόνος.
Φλεβοκομβική Βραδυκαρδία και Ταχυκαρδία.	Ναυτία, έμετοι, αναγωγή.
Παροξυσμική Κολπική Ταχυκαρδία.	Κοιλιακός πόνος.
Κολπικές έκτακτες συστολές.	Ίκτερος.
Κοιλιακές έκτακτες συστολές.	Αιματέμεση και Μέλαινα.
Κολπική μαρμαρυγή.	Δυσκοιλιότητα.
Διαταραχές της Αγωγής του ερεθίσματος.	Διάρροια.
Περικαρδίτιδες.	Τεινεσμός, ακράτεια.
Καρδιακή Ανεπάρκεια.	Χαρακτήρες των Κοπράνων.
ΑΝΑΠΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	Μετεωρισμός.
Στοιχεία Ανατομικής και Φυσιολογίας.	Ασκίτης.
Τραχεία, Βρόγχοι και Πνεύμονες.	Νοσήματα του Γαστεντερικού σωλήνα.
Αγγεία και Λεμφαγγεία των Πνευμόνων.	Οισοφάγίτιδα.
Νεύρωση των Πνευμόνων.	Γαστρίτιδες.
Ο Υπεζωκοτικός Υμένας.	Γαστροδωδεκαδακτυλικό έλκος.
Το Συνδετικό Υπόστρωμα των Πνευμόνων.	Επιπλοκές έλκους.
Το Μεσοπνευμόνιο.	Στένωση.
Αερισμός των Πνευμόνων.	Αιμορραγία.
Διαταραχές του Αερισμού των Πνευμόνων.	Διάτρηση.
Διάχυση.	Κακοήθης Εξαλλαγή.
Διαταραχές της Διάχυσης των Αερίων.	Καρκίνος του στομάχου.
Όγκοι και χωρητικότητες των Πνευμόνων.	Σύνδρομο κακής Αναρρόφησης.
Λειτουργικός Έλεγχος της Αναπνοής.	Στεατόρροια.
Κύρια συμπτώματα και σημεία.	Καρκινοειδή του Εντέρου.
Βήχας Απόχρεμφη.	Σταφυλοκοκκική Εντερίτιδα.
Δύσπνοια.	Εντερική Απόφραξη.
Πλευροδυνία.	Ελκωτική Κολίτιδα.
Πληκτροδακτυλία.	Νοσήματα του ήπατος.

Μεταβολισμός της Χολερυθίνης.
 Ήπατίτιδες.
 Μικροβιακή ηπατίτιδα.
 Αλκοολική ηπατίτιδα.
 Οξεία Ιογενής ηπατίτιδα.
 Κίρρωση του ήπατος.
 Πυλαία υπέρταση.
 Ήπατικό κώμα.
 Οξεία χολοκυστίτιδα.
 Χρόνια χολοκυστίτιδα.
 Νοσήματα του παγκρέατος.
 Οξεία παγκρεατίτιδα.

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΤΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ

Υφή του συνδετικού ιστού.

Ρευματοειδής Αρθρίτιδα.
 Διάσπαρτος Ερυθματώδης λύκος.

Οξώδης πολυυαρτηρίτιδα.

Δερματομυοσίτιδα.

Σκληροδερμία.

AIMA ΚΑΙ ΑΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

(Αιματολογία, ώρες διδασκαλίας 8, εξάμηνο Δ').

Στοιχεία Ανατομικής και Φυσιολογίας.

Πλάσμα και Έμμορφα στοιχεία του αίματος.

Υφή του μυελού των οστών.

Ομάδες αίματος - Σύστημα A.B.O. Σύστημα RHESUS.

Πήξη του αίματος.

Νοσήματα του Αιμοποιητικού συστήματος.

Αναιμίες.

Κλινικές εκδηλώσεις αναιμιών.

Σιδηροπενική (Γρόχωρωμη) αναιμία.

Οξεία μεθαιμορραγική αναιμία.

Κακοήθης αναιμία και Μεγαλοβλαστικές αναιμίες.

Αιμολυτικές αναιμίες.

Αιμοδοτικές αντιδράσεις από μεταγγίσεις.

Κυαμισμός.

Αιμοσφαιρινοπάθειες.

Απλαστικές αναιμίες.

Ιδιοπαθείς.

Δευτεροπαθείς.

Ερυθραιμία.

Ακοκκιοκυτταραιμία.

Πολλαπλό Μυέλωμα.

Αιμμορραγικές διαθέσεις.

Λευχαιμίες.

Νόσος του HODHGIN.

ΕΝΔΟΚΡΙΝΕΙΣ ΑΔΕΝΕΣ.

Στοιχεία Ανατομικής και Φυσιολογίας.

Υπόφυση.

Υποφυσιογενής καρκίνια.

Γιγαντισμός και Ακρομεγαλία.

Απποιός Διαβήτης.

Θυροειδής Αδένας.

Απλή βροτοχοκήλη.

Υπερθυροειδισμός.

Καρκινώματα του θυροειδή αδένα.

Παραθυροειδείς αδένες.

Υποπαραθυροειδισμός.

Υπερπαραθυροειδισμός.

Επινεφρίδια.

Σύνδρομο CUSHING.

Φλοιοεπινεφριδιακή ανεπάρκεια.

Φαιοχρωμοκύτταρα.

Πάγκρεας.

Σακχαρώδης διαβήτης.

Γεννητικοί αδένες, νόσοι αυτών.

ΛΟΙΜΩΔΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ.

Ιογενείς λοιμώξεις.

Λύσσα.

Ινφλούεντσα.
 Λοιμώδης Μονοπυρήνωση.
 Μικροβιακές λοιμώξεις.
 Τυφοειδής πυρετός.
 Μελιταίος πυρετός.
 Βακτηριακή δυσεντερία.
 Χολέρα.
 Πανώλης.
 Λοιμώξεις από πρωτόζωα και άλλα παράσιτα.
 Αμοιβάδωση.
 Ελονοσία.
 Λείσμανιαση.

Παιδιατρική (και λοιμώδη Νοσήματα)

Όρες διδασκαλίας 16

Εξάμηνο Γ'

Σκοπός του μαθήματος: Ν' αποκτήσει ο μαθητής στοιχειώδεις γνώσεις, για: α) την φυσιολογική ανάπτυξη του παιδιού και β) τις παθολογικές καταστάσεις που μπορεί να προκύψουν στις διάφορες φάσεις της ανάπτυξής του, καθώς και την αντιμετώπιση αυτών των καταστάσεων.

A. ΕΜΒΡΥΓΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

1. Βλαπτικοί παράγοντες κατά τη χύνηση.

B. ΑΥΞΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΛΑΣΗ

1. Σωματική αύξηση.

α. Αύξηση σε βάρος.

β. Αύξηση σε μήκος.

γ. Αύξηση της κεφαλής.

δ. Οδοντοφύνα.

2. Διάπλαση.

α. Αισθητήρια όργανα.

β. Κεντρικό νευρικό σύστημα.

γ. Κυνητική εξέλιξη.

δ. Νευροφυχική εξέλιξη.

ε. Ψυχική εξέλιξη.

στ. Πνευματικό πηλίκο ή δείκτης νοημοσύνης.

γ. ΤΟ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟ ΝΕΟΓΝΟ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΣ.

1. Αντικειμενική εξέταση του νεογνού και του βρέφους.

2. Οι κενώσεις του νεογνού.

3. Τα ούρα του νεογνού.

4. Θερμοκρασία του νεογνού και βρέφους. Θερμορρύθμιση.

Πυρετός δίφας. Βλάβες από φύξη.

5. Περιθαλφή και υγιεινή του νεογνού και βρέφους.

Δ. ΝΕΟΓΝΑ ΜΙΚΡΟΥ ΒΑΡΟΥΣ (Πρόωρα και λιποβαρή ως προς τη διάρκεια κύνησης νεογνά).

1. Λειτουργικές διαφορές (ατέλειες) των νεογνών μικρού βάρους.

2. Περιθαλφή νεογνών μικρού βάρους.

E. ΝΕΟΓΝΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.

1. Διδύματα ή πολύδυμα νεογνά.

2. Νεογνά διαβητικών μητέρων.

3. Υπερώριμα και δυσώριμα (λιποβαρή νεογνά) (SMALL FOR DATES).

ΣΤ. ΔΙΑΤΡΟΦΗ.

1. Φυσική διατροφή.

2. Διατροφή βρεφών και νηπίων. Βιταμίνες - σίδηρος.

Z. ΑΝΟΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΟΣΟΠΟΙΗΣΗ - ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΙ.

1. Γενικές αρχές κατά τους εμβολιασμούς.

2. Εμβολιασμός κατά της διάφθερίτιδας, του τετάνου και του κοκκύ-

του.
 3. Εμβολιασμός κατά της πολυομυελίτιδας.
 4. Αντιφυματικός εμβολιασμός με B.C.G.
 5. Εμβολιασμός κατά της ιλαράς.
 6. Εμβολιασμός κατά της ερυθράς.
 7. Εμβολιασμός κατά της παρωτίτιδας.
 8. Εμβολιασμός κατά της ευλογίας (δαμαλισμός).
 9. Εμβολιασμός κατά της γρίπης.
 10. Εμβολιασμός κατά της λύσσας.
 11. Εμβόλια κατά των τυφικών και παρατυφικών λοιμώξεων.

Η. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ.

1. Τρόποι μεταβίβασης χληρονομικών νοσημάτων.
- Θ. ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΓΝΟΥ.

  1. Κακώσεις από τον τοκετό.
  2. Νεογνικός ίκτερος.
  3. Λοιμώξεις του νεογνού.
  - α. Συγγενείς λοιμώξεις.
  - β. Συγγενής ερυθρός.
  - γ. Νόσος των μεγαλοκυτταρικών εγχλείστων.
  - δ. Συγγενής τοξοπλάσμωση.
  - ε. Συγγενής σύφιλη.
  - γ. Λιστερίωση.
  - ζ. Νόσος από τον ιό του απλού έρπητα.
  - η. Νόσος από τον ιό της ευλογιάς και δαμαλίτιδας.
  - β. Επίκτητες λοιμώξεις.
  - ι. Επιπεφυκίτις.
  - κ. Ομφαλίτις.
  - λ. Λοιμώξεις του δέρματος.
  - μ. Γαστρεντερίτις.
  - ν. Πνευμονία.
  - ο. Σημφαιμία.
  - π. Νεογνική πυώδης μηνιγγίτις.
  - ρ. Τέτανος του νεογνού.

7. Διαμαρτίες της διάπλασης.

- α. Ανωμαλίες από το πεπτικό σύστημα.
- β. Ανωμαλίες από το αναπνευστικό σύστημα.
- γ. Ανωμαλίες από το ουροποιητικό σύστημα.
- δ. Ανωμαλίες από το γεννητικό σύστημα.
- ε. Ανωμαλίες από το κυκλοφοριακό σύστημα.
- σ. Ανωμαλίες από το κεντρικό νευρικό σύστημα.
- ζ. Ανωμαλίες από τα αισθητήρια όργανα.
- η. Ανωμαλίες από τα σκελετό.

I. ΛΟΙΜΩΔΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ.**1. Μικροβιακά λοιμώδη νοσήματα.**

- α. Διφθερίτις.
- β. Κοκκύτης.
- γ. Οστρακία.
- δ. Πυώδης μηνιγγίτις.

2. Ιογενή λοιμώδη νοσήματα.

- α. Διαρά.
- β. Ερυθρά.
- γ. Παρωτίτις.
- δ. Ανεμοβλογά.
- ε. Ευλογιά.

στ. Αιφνίδιο εξάνθημα.

- ζ. Πολυομελίτις.
- η. Ιογενείς μηνιγγίτιδες.
- θ. Λοιμώδης μονοπυρήνωση.
- ι. Οξεία ιοτρενής ηπατίτις.

ια. Νόσος από εκδορά προκαλουμένη από γάτα.**ΙΑ. ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.**

1. Στοματίτιδες.
2. Οξείες γαστρεντερίτιδες.
3. Εντερικές παρασιτώσεις.

α. Οξυουρίαση.**β. Ασκαριδίαση.****ΙΒ. ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.****1. Λαρυγγίτιδες.****ΙΓ. ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.****1. Ουρολοιμώξεις.****ΙΔ. ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.**

1. Μικροκεφαλία.
2. Ύδροκέφαλος.
3. Εγκεφαλική παράλυση.
4. Σπασμοί.

α. Επιληφία.**β. Βρεφικοί σπασμοί.****γ. Πυρετικοί σπασμοί.****δ. Σπασμοί άλλης αιτιολογίας.****5. Οξείες εγκεφαλίτις.****ΙΕ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ.****1. Ψυχώσεις.****α. Αυτισμός.****ΙΣΤ. ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ.****1. Όγκοι κοιλιάς.****α. Νευροβλάστωμα.****β. Νεφροβλάστωμα.****2. Όγκοι του κεντρικού νευρικού συστήματος.****3. Κακοήθη λεμφώματα.****4. Λοιπά νεοπλάσματα.****Κ. ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΔΕΡΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ.****1. Παρατριπμα.****2. Έχεμα.****3. Σμηγματορροϊκή δερματίτις.****Νευρολογία - Ψυχιατρική****Ωρες διδασκαλίας 32****Εξάμηνο Γ'****Νευρολογία****Ωρες διδασκαλίας 16**

Σκοπός του μαθήματος: Να βοηθήσει το μαθητή ν' αποκτήσει στοιχειώδεις γνώσεις του Νευρικού συστήματος και νοσήματα αυτού, ώστε να μπορεί να δίνει ακαράρη νοσηλευτική φροντίδα στον άρρωστο.

Δομή και Λειτουργία του Νευρικού συστήματος.

Διατροφικές εξετάσεις.

Κλινικά σημεία της βλάβης του νευρικού ιστού.

Τραύματα.

Υποσκληριδιο αιμάτωμα.

Τραυματική υπαραχνοειδής αιμορραγία.

Τραύμα της σπουδυλικής στήλης.

Το εγκεφαλικό στελέχος και η απώλεια συνείδησης.

Ενδοχρανιακά αγγειοπάθητα.

Εγκεφαλική θρόμβωση. Εμβολή. Αιμορραγική θεραπεία.

Υπαραχνοειδής αιμορραγία. Θεραπεία.

Μόλυνση και φλεγμονή του νευρικού συστήματος.

Μηνιγγίτις, εγκεφαλίτις, πολυομελίτις, σύφιλις νωτιαίου μυελού, φυματίωση, έρπης ζωστήρ.

Απομελωτικές και εκφυλιστικές νόσοι.

Σκλήρυνση κατά πλάκας.

Τοξικές μεταβολικές νόσοι και νόσοι από ανεπάρκεια βιταμινών.

Πολυνευρίτις και πολυνευροπάθεια.

Νόσος WILSON.

Λειτουργικές ανωμαλίες.

Επιληφία

Νόσοι μυών

Μυοπάθεια - Μυασθένεια

Ψυχιατρική**Ωρες διδασκαλίας 16**

Σκοπός του μαθήματος: Ν' αποκτήσει ο μαθητής τις βασικές γνώσεις για την ψυχική αρρώστια, ώστε να μπορέσει να την κατανοήσει και να την αντιμετωπίσει.

Να βοηθήσει στην κοινωνική αποκατάσταση των ψυχικά αρρώστων.

1. Εισαγωγή

Ορισμός της Ψυχιατρικής

Κατευθύνσεις της Σύγχρονης Ψυχιατρικής

Ιστορία της Ψυχιατρικής

2. Ειδικό μέρος

Νευρώσεις - Γενικά περί νευρώσεων

Ιδιαίτερες μορφές νευρώσεων

Αιτιολογία - Συμπτώματα και θεραπευτική αντιμετώπιση αυτών.

Ψυχώσεις

Ορισμός - Μορφές ψυχώσεων

Α. Ενδογενείς Ψυχώσεις

α. Σχιζοφρένεια, αιτιολογία, συμπτώματα, κλινικές μορφές, θεραπεία.
 β. Μανιοκαταθλιπτική φύχωση - «Μανία» - «Κατάθλιψη»
 Αιτιολογία, συμπτώματα, κλινικές μορφές
 Διαφορική διάγνωση μανίας και κατάθλιψης, θεραπεία
 β. Οργανικές φυχώσεις - Αίτιο
 Συμπτώματα - Μορφές οργανικών φυχώσεων - Θεραπεία
 Ψυχοσωματικές αρρώστιες
 Διαταραχές προσωπικότητας
 α. Τοξικομανία
 β. Άλκοολισμός
 Διανοητική καθυστέρηση - ορισμός - συχνότητα - κλινική εικόνα - αιτιολογία - ταξινόμηση - μορφές.
 Αποκατάσταση των χρονίων φυχικών αρρώστων
 Μέθοδοι θεραπείας και διάγνωσης των Ψυχικών Νοσημάτων

Γηριατρική - Γεροντολογία

'Ωρες διδασκαλίας 8

Εξάμηνο Δ'

Ορισμοί:

- α. Το γήρας σαν πρόβλημα στο παρελθόν, το παρόν και το μέλλον.
- Γεροντογόνοι παράγοντες
- β. Κοινωνιολογία γήρατος
- Η κοινωνία και ο γέρος
- Κοινωνικά προβλήματα γερόντων
- Το γήρας και η οικονομία
- Αντιμετώπιση του γήρατος στην Ελλάδα
- Αντιμετώπιση του γήρατος ανά τον κόσμο
- γ. Κλινική Γεροντολογία (Γηριατρική)
 Το γήρας ως μηχανισμός βιολογικής ισόρροπίας
 Ειδική βιολογική συμπεριφορά και νοσηρότητα του γήρατος.
 Φυσιολογία του γήρατος - Ψυχολογία του γέρου.
 Ο γέρος σαν άρρωστος.
 Αρρώστεια της καρδιάς και των αγγείων, των πνευμόνων, του πεπτικού, του ουροποιητικού και του νευρικού συστήματος.
 Προβλήματα σκελετού και αρθρώσεων.
 Προβλήματα δερματολογικά.
 Ειδική περιθαλψή χρονίων πασχόντων.

Δερματολογία - Αφροδίσια

'Ωρες διδασκαλίας 16

Εξάμηνο Δ'

Σκοπός του μαθήματος: Να κατανοήσει ο μαθητής τις χυριώτερες έννοιες της Δερματολογίας - Αφροδισιολογίας και να εξοικειωθεί με χαρακτηριστικές κλινικές εικόνες.

Επίσης να βοηθήσει στην κοινωνική αποκατάσταση των αρρώστων με αφροδίσια νοσήματα.

Σποιχεία Ανατομίας του δέρματος

1. Εξέταση δερματολογικού αρρώστου
2. Στοιχειώδεις βλάβες, ιστορικό, ειδικές εργαστηριακές εξετάσεις.

ΕΚΖΕΜΑ - ΔΕΡΜΑΤΙΤΙΔΕΣ

ΔΕΡΜΑΤΟΠΑΘΕΙΕΣ ΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑΣ

1. Κνιδωση

ΚΟΛΛΑΓΟΝΩΣΕΙΣ

1. Ερυθηματώδης λύκος

ΒΛΑΤΙΔΟΛΕΠΙΔΩΔΕΙΣ ΔΕΡΜΑΤΟΠΑΘΕΙΕΣ

1. Ψωρίαση
2. Ομαλός λειχήνας

ΑΛΩΠΕΚΙΕΣ

ΛΕΥΚΗ

ΑΦΡΟΔΙΣΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

1. Σύφιλη

2. Μαλακό έλκος

3. Βλεννόρια

4. Μη γονοκοκκική ουρηθρίτιδα

5. Ιώσεις γεννητικών οργάνων σεξουαλικών μεταδιδόμενες (έρπης γεννητικών οργάνων, μολυσματική τέρμινθος, οξύτενή κωνδυλώματα, νόσος του NICOLAS - FAVRE, ηπατίτιδα Β, σύνδρομο AIDS).

ΔΕΡΜΑΤΟΠΑΘΕΙΕΣ ΑΠΟ ΒΑΚΤΗΡΙΔΙΑ ΚΑΙ ΚΟΚΚΟΥΣ

1. Ερυσίπελας
2. Μολυσματικό κηρίο
3. Δοθήνας - Ψευδάνθραξ
4. Νόσος του HANSEN

ΜΥΚΗΤΙΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ

1. Δερματοφυτίες
2. Καντιντάσεις
3. Ποικιλόχρους πιτυρίαση

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ

1. Έρπης απλός
2. Έρπης ζωστήρας
3. Μυρμηγίες
4. Οξύτενή κονδυλώματα
5. Μολυσματική τέρμινθος

ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

1. Ψώρα

2. Φθειράσεις

3. Παρασιτική κνήφη

ΟΓΚΟΙ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ

1. Βασικοκυτταρικό επιθηλίωμα

2. Λανθοκυτταρικό επιθηλίωμα

3. Κακοήθες μελάνωμα

4. Κουνή ακμή

Χειρουργική (και ειδικότητες αυτής)

Σύνολο ωρών διδασκαλίας 112

Εξάμηνα Β', Γ', Δ'

Σκοπός του μαθήματος:

1. Να βοηθήσει το μαθητή ν' αποκτήσει στοιχειώδη κατανόηση της φύσης των χειρουργικών νοσημάτων, από άποψη αιτιών που τις προκαλούν, εκδηλώσεων εργαστηριακών ευρημάτων και επιπλοκών.

2. Να γνωρίσει στο μαθητή τις διαγνωστικές μεθόδους των χειρουργικών παθήσεων, καθώς επίσης και την θεραπευτική χειρουργική παρέμβαση.

3. Να βοηθήσει το μαθητή ν' αντιληφθεί τη σπουδαιότητα της αποκατάστασης αυτών των αρρώστων.

Γενική Χειρουργική

'Ωρες διδασκαλίας 32

Εξάμηνο Β'

Εισαγωγή

Χειρουργικές φλεγμονές, οξεία φλεγμονή, συνήθεις τοπικές φλεγμονές.

Χρονία φλεγμονή, τέτανος, άνθρακες, αεριογόνος γάγκραινα.

Κακώσεις:

Τραύματα

Αντιμετώπιση του τραύματος και του τραύματος

Επιπλοκές του τραύματος

Θλάση

'Έλκη και συρίγγια

'Έλκη φρόντη κατακλίσεις

Αιμορραγίες:

Ιδιαίτεροι τύποι αιμορραγιών - Κλινική εικόνα της αιμορραγίας.

Παύση της αιμορραγίας

Αντιμετώπιση αιμορραγώντος

Ισοζύγιο (ανταλλακή) υγρών και ηλεκτρολυτών

Χορήγηση υγρών

Οξεία κυκλοφοριακή ανεπάρκεια (SHOCK)

ΝΟΣΟΙ ΑΠΟ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ

Εγκαύματα

Ταξινόμηση και τοπικά φαινόμενα των εγκαυμάτων

Γενικά φαινόμενα

Αντιμετώπιση των εγκαυμάτων
 Κρυοπαγήματα:
ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ
 Αιτιολογία
 Μορφές νεοπλασμάτων
 Διάγνωση
 Ονομασία και διαίρεση των νεοπλασμάτων
 Καλοήθη νεοπλάσματα
 Κακοήθη νεοπλάσματα
 Θεραπεία των κακοήθων νεοπλασμάτων
 Γενική αντιμετώπιση του καρκινοπαθούς
ΝΟΣΟΙ ΚΑΙ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ
 Το πεπτικό σύστημα γενικά
 Νόσοι και παθήσεις των χειλέων
 Νόσοι και παθήσεις των γνάθων
 Νόσοι των σιελογόνων αδένων
 Νόσοι της γλώσσας
ΝΟΣΟΙ ΚΑΙ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΙΣΟΦΑΓΟΥ
 Συγγενής ατρησία του οισοφάγου
 Εκκόλπωμα του οισοφάγου
 Πυλώδης στένωση του οισοφάγου
 Ξένα σώματα του οισοφάγου
 Καρδιόσπασμος (αχαλασία)
 Κήλη του οισοφαγικού τρήματος
 Κιρσοί του οισοφάγου
 Νεοπλάσματα του οισοφάγου
ΝΟΣΟΙ ΚΑΙ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΧΟΥ
 Πυλωρική στένωση των νεογρών
 Ξένα σώματα του στομάχου
 Πεπτικό έλκος
 Καρκίνος του στομάχου
ΝΟΣΟΙ ΚΑΙ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΤΕΡΩΝ
 Εκκόλπωμα του MECKEL
 Νεοπλάσματα του λεπτού εντέρου
 Τελική ελείτις (νόσος του CROHN)
 Ελκώδης κολίτις
 Εκκολπωμάτωση - Εκκολπωματίτις
 Μεγάχολο - Δολιχόχολο
 Καλοήθη νεοπλάσματα του παχέος εντέρου
 Κακοήθη νεοπλάσματα του παχέος εντέρου
 Οξεία εντερική απόφραξη (ειλεός)
 Παραλυτικός ειλεός
ΣΚΩΛΗΚΟΕΙΔΙΤΙΣ
 Οξεία σκωληκοειδίτις
 Επιπλοκές σκωληκοειδίτιδος
 Αντιμετώπισης παραμελημένης σκωληκοειδίτιδος
ΝΟΣΟΙ ΚΑΙ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΚΤΟΥ
 Πρόπτωση του ορθού
 Αιμορροΐδες
 Ραγάς δακτυλίου
 Περιεδρικό απόστημα
 Περιεδρικό συρίγγιο
ΝΟΣΟΙ ΗΠΑΤΟΣ ΚΑΙ ΧΟΛΗΦΟΡΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ
 Έλεγχος ηπατικής λειτουργίας
 Ρήξη ήπατος
 Νεοπλάσματα ήπατος
 Ηπατικό απόστημα
 Εχινοκοκίαση ήπατος
 Χολοιθίαση
 Οξεία χολοκυστίτις
 Χρονία χολοκυστίτις
 Εγχειρήσεις χοληδόχου κύστεως και χολαγγείων
ΝΟΣΟΙ ΠΑΓΚΡΕΑΤΟΣ
 Οξεία παγκρεατίτις
 Χρονία παγκρεατίτις
 Καρκίνος παγκρέτος
ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΣΠΛΗΝΟΣ
 Ρήξη σπληνός

ΝΟΣΟΙ ΠΕΡΟΤΟΝΑΙΟΥ
 Οξεία περιτονίτις
 Χρονία περιτονίτις
ΟΙ ΚΗΛΕΣ
 Διάφορες κήλες
ΝΟΣΟΙ ΤΩΝ ΕΝΔΟΚΡΙΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ
 Νόσοι θυροειδούς αδένων
 Υπερθυροειδισμός (εξώφθαλμος βρογχοκήλη, νόσος του BASE-DOW).
ΝΟΣΟΙ ΚΑΙ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΡΤΗΡΙΩΝ
 Αρτηριακό ανεύρυσμα
 Αρτηριακή στένωση και απόφραξη
 Οξεία αρτηριακή απόφραξη
 Συμμετρική γάγγραινα των άκρων
ΝΟΣΟΙ ΤΩΝ ΦΛΕΒΩΝ
 Φλεβίτις, φλεβοθρόμβωση, θρομβοφλεβίτις
 Κιρσοί των κάτω άκρων
ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΝΟΣΟΙ ΤΟΥ ΘΩΡΑΚΟΣ
 Κακώσεις θώρακος
 Απόστημα πνεύμονος - Εχινοκοκκίαση του πνεύμονος
 Νεοπλάσματα του πνεύμονος
 Δευτεροπαθή (μεταστατικά) νεοπλάσματα του πνεύμονος
ΝΟΣΟΙ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ
 Οξεία μαστίτις
 Εφηβική μαστίτις
 Ιναδενωμάτωση του μαστού
 Νεοπλάσματα μαστού
 Γυναικομαστία
 Μετακόσμευση δέρματος και οργάνων
 Πλαστική
ΝΟΣΟΙ ΤΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
 Διαγωνιστικές μέθοδοι
 Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις - Αντιμετώπιση πολυτραυματία
 Απόστημα εγκεφάλου
 Όγκοι εγκεφάλου
 Αρτηριακά αινευρύσματα
 Κάκωση του νωτιαίου μυελού
 Κακώσεις νεύρων
 Μηνιγγοκήλη

A' Βοήθειες

·Ωρες διδασκαλίας 16

Εξάμηνο Β'

A. Γενικά για τις A' Βοήθειες

Ορισμός
 Σκοπός
 Συμπεριφορά
 Περιορισμοί
 Ο θάνατος
 Η προσπέλαση του οξείου περιστατικού
 Β. Η εκτίμηση της κατάστασης του οξείως πάσχοντος
 Το ιστορικό
 Η φυσική εξέταση
 Γ. Φάρμακα πρώτης ανάγκης
 Δ. Οξεία Αναπνευστικά προβλήματα και τεχνητή αναπνοή
 Ορισμοί
 Αίτια
 Μέθοδοι τεχνητής αναπνοής
 Τεχνητή αναπνοή με τα χέρια
 Τεχνητή αναπνοή με εμφύσηση
 Η τεχνητή της εμφύσησης
 Παραλλαγές
 Απόφραξη των αεροφόρων οδών - Αναίσθητο θύμα
 Απόφραξη των αεροφόρων οδών - Ενσυνείδητο θύμα
 Μηχανικά βοηθήματα
 Ε. Καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση
 Ορισμοί

Αίτια - Προδιαθεσικοί παράγοντες
 Προφύλαξη - πρόγνωση
 Διάγνωση
 Θεραπεία
 ΣΤ. Καταπληξία (SNOCK)
 Ορισμός
 Αιτιολογία-Παθογένεια
 Κλινική εικόνα - διάγνωση
 Θεραπεία
 Ζ. Απώλεια της συνειδήσης
 Ο άμεσος κίνδυνος
 Αίτια
 Φυσική εξέταση
 Θεραπεία
 Λιποθυμία
 Η. Κακώσεις των μαλακών μορίων
 Κλειστές κακώσεις
 Ανοικτές κακώσεις
 Εξωτερική αιμορραγία
 Προφύλαξη από τη μόλυνση
 Ξένα σώματα μέσα στο τραύμα
 Θ. Ειδικές κακώσεις
 Επείγοντα προβλήματα από τα μάτια
 Κακώσεις του προσώπου
 Τραύματα του τριχωτού της κεφαλής
 Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις
 Κακώσεις της σπονδυλικής στήλης
 Κακώσεις του τραχήλου
 Κακώσεις του θώρακα
 Κακώσεις της κοιλιάς
 Δήγματα ζώων
 Ι. Κακώσεις του μυοσκελετικού συστήματος
 Ορισμός
 Φυσική εξέταση
 Η αντιμετώπιση των καταγμάτων
 Η αντιμετώπιση των εξαρθρημάτων
 Νάρθηκες
 ΙΑ. Διαταραχές του ύδατος και των ηλεκτρολυτών
 Όγκος και κατανομή ύδατος
 Ηλεκτρολύτες
 Γηνωντριαιμία
 Γηποκαλιαιμία
 Γηπερκαλιαιμία
 Γηπασβασιαιμία
 Γηπερασβασιαιμία
 Οξέωση
 Αλκολώση
 ΙΒ. Βλάβες του οργανισμού από τη θερμότητα και το φύγος
 Εγκαύματα
 Διαταραχές από θερμότητα
 Διαταραχές από φύγος
 ΙΓ. Βλάβες του οργανισμού από άλλα φυσικά αίτια
 Ηλεκτροπληξία
 Πνιγμός
 Οξείες βλάβες από απότομες μεταβολές του υφόμετρου
 Οξείες βλάβες από ραδιενεργό ακτινοβολία
 ΙΔ. Δηλητηριάσεις
 Γενικότητες
 Διάγνωση
 Αντιμετώπιση
 Δηλητηρίαση από το στόμα
 Ειδικά αντιδοτά
 Αλκοολισμός
 Εισπνοή δηλητηρίου - Δηλητηρίαση με μονοξείδιο του άνθρακα
 Απορρόφηση δηλητηρίου από το δέρμα - Δηλητηρίαση με οργανοφω-
 σφορικά
 Δήγματα δηλητηριωδών φιδιών και εντόμων
 ΙΕ. Άλλες επείγουσες παθολογικές καταστάσεις

Σπασμοί
 Γηριατρικά επείγοντα περιστατικά
 Συμβάματα από μετάγγιση
 ΙΣΤ. Ψυχιατρικά επείγοντα περιστατικά
 Εκτίμηση της κατάστασης - Γενικές αρχές αντιμετώπισης
 Νευρώσεις
 Ψυχώσεις
 ΙΗ. Μεταφορά ασθενούς
 ΙΘ. Ομαδικά ατυχήματα.

Ουρολογία

'Ωρες διδασκαλίας 16

Εξάμηνο Β'

1. Εισαγωγή
Ανακεφαλαίωση ανατομίας - φυσιολογίας ουροποιογεννητικού συστήματος άρρενος - θήλεος.
Γενική συμπτωματολογία χειρουργικών παθήσεων ουροποιογεννητικού συστήματος. Διαγνωστικές εξετάσεις.
Μικρόβια που περιβάλλουν το ουροποιητικό σύστημα.
2. Ποιθήσεις νεφρών
Συγγενείς ανωμαλίες νεφρών.
Επίκτητες νοσηρές καταστάσεις νεφρών. Νεφρόπτωση, υδρονέφρωση, νεφρολιθίαση.
Κακώσεις νεφρού. Φλεγμονώσεις παθήσεις νεφρού. Νεοπλασίες νεφρού.
3. Παθήσεις ουρητήρων
Συγγενείς ανωμαλίες ουρητήρων.
Κακώσεις ουρητήρων - Φλεγμονές ουρητήρων.
4. Ποιθήσεις ουροδόχου κύστης
Συγγενείς ανωμαλίες, εκκοπλώματα.
Φλεγμονές κοινές - ειδικές. Ξένα σώματα. Κακώσεις λιθίασης.
Συρίγγια - τραύματα - νεοπλασίες.
5. Ποιθήσεις ουρηθράς
Συγγενείς ανωμαλίες. Φλεγμονές κοινές - ειδικές.
Κακώσεις, ξένα σώματα, στενώματα, νεοπλασίες.
6. Ποιθήσεις προστάτου.
Υπερτροφία, φλεγμονές, νεοπλασίες.

Μαιευτική - Γυναικολογία

'Ωρες διδασκαλίας 16

Εξάμηνο Β'

Σκοπός του μαθήματος: Ν' αποκτήσει ο μαθητής βασικές γνώσεις για τη Μαιευτική φυσιολογία της μαιευτικής παθολογίας των γυναικολογικών παθήσεων και γυναικολογικών τεχνικών.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΥΗΣΗΣ

1. Το γεννητικό σύστημα της γυναικας.
2. Η πύελος.
3. Η λειτουργία των γεννητικών οργάνων.
4. Η γονιμοποίηση και η ανάπτυξη του εμβρύου.
5. Η φυσιολογία της κύησης.
6. Η παρακολούθηση της εγκύου.
7. Ειδικές περιπτώσεις κύησης.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΤΟΚΕΤΟΥ

8. Ο τοκετός.
9. Ειδικές περιπτώσεις τοκετού.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΛΟΧΕΙΑΣ

10. Η λοχεία.

ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΥΗΣΗΣ

1. Ελαφρές επιπλοκές.
2. Υπερέμεση της κύησης.
3. Τοξιναιμία.
4. Αιμορραγία στην πρώιμη κύηση.
5. Αιμορραγία στην άφιμη κύηση.
6. Παθήσεις της εγκύου.

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΤΟΚΕΤΟΥ

7. Δυστοχίες από τη μήτρα.
8. Δυστοχίες από το έμβρυο.
9. Δυστοχίες από την πύελο.
10. Ανωμαλίες της ομφαλίδας.
11. Ανωμαλίες της υστεροτοκίας.
12. Μαιευτικές επεμβάσεις.

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΛΟΧΕΙΑΣ

13. Επιλόχειος λοιμωξη.
14. Επιλόχειος θρομβοφλεβίτιδα.
15. Επιλόχειος μαστίτιδα.

ΠΡΩΪΜΟΙ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΝΕΟΓΝΟΥ

16. Η ασφυξία του νεογνού.
  17. Η αιμολυτική νόσος των νεογνών.
  18. Τραυματικές βλάβες του νεογνού.
  19. Συγγενείς διαμαρτίες διάπλασης.
- ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ**
1. Τα γυναικολογικά συμπώματα.
  2. Δυσπλασίες του γεννητικού συστήματος της γυναίκας.
  3. Χρωματοσωματικές ανωμαλίες του φύλου.
  4. Διαταραχές της εμμήνου ρύσης.
  5. Ενδομητρίωση.
  6. Διαταραχές της θέσης των γεννητικών οργάνων.
  7. Φλεγμονές του γεννητικού συστήματος.

ΟΓΚΟΙ ΤΟΥ ΓΕΝΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

8. Το λεμφικό σύστημα των γεννητικών οργάνων.
9. Όγκοι του αιδίου.
10. Καρκίνος του κόλπου.
11. Καλογήθεις όγκοι της μήτρας.
12. Κακογήθεις όγκοι της μήτρας.
13. Όγκοι των ωοθηκών.
14. Συρίγγια του γεννητικού συστήματος.
15. Στείρωση.
16. Αντισυλληπτικά.

Ορθοπεδική

Ωρες διδασκαλίας 16

Εξάμηνο Γ'

Εισαγωγή:

1. Κατασκευή του οστού.
2. Διάκριση και διαιρεση των οστών.
3. Καταβολή και ανάπτυξη των οστών.
4. Ανατομία της άρθρωσης (περί αρθρώσεων γενικά).
5. Μηχανικές παθήσεις κατάγματα (διαιρεση, αντιμετώπιση, πόρωση κατάγματος, εξάρθρημα, διάστρεμμα).
6. Νόσοι των οστών.
7. Ορθοπεδικά μηχανήματα (ακινητοποίησης, διόρθωσης, πρόσθεσης).
8. Ορθοπεδικές επεμβάσεις: αναιμακτες, αιματηρές.
9. Νόσοι των οστών.

Οστεομυελίτιδος, φυματίωση οστών και αρθρώσεων. Όγκοι των οστών.

Ακρωτηριασμός.

10. Συγγενείς ανωμαλίες οστών και αρθρώσεων.

Συγγενές εξάρθρημα ισχίου (ΣΕΙ).

Ανωμαλίες σπονδυλικής στήλης, άκρου ποδός και άκρας χειρας.

11. Εκφυλιστικές παθήσεις χόνδρων και μυών.

Οστεοχονδρίτιδα, οστεοάρθρωση, αρθρίτιδες.

Παραλύσεις μυών.

Ωτορινολαρυγγολογία

Ωρες διδασκαλίας 8

Εξάμηνο Γ'

1. Εισαγωγή

Ανατομία - φυσιολογία (ους, ρις, φάρυγξ, λάρυγξ, παραρρίνιοι κόλποι στοματική κοιλότητα).

Εξεταστικές μέθοδοι.

2. Διαμαρτυρίες περί τη διάπλαση.

3. Παθήσεις.

Οξεια-χρόνια φαρυγγίτις, οξεια-χρόνια αιμογδαλίτις, περιαμυγδαλικό απόστημα, ενδείξεις αφαίρεσης αιμογδαλών, φλεγμονές σιελογόνων αδένων, στοματίτιδες, νεοπλάσματα.

4. Παθήσεις ρινός και παραρρινικών κόλπων.

Σχολίωση ρινικού διαφράγματος.

Ρινίτιδες: αλλεργική όξινα.

Παραρρινοκολπίτιδες, πολύποδες ρινός, νεοπλάσματα.

Επισταξη-ρινορραγία.

5. Παθήσεις ώτων.

Οξεια - χρόνια ωτίτις, μαστοειδίτις.

Ωτοσταλήρυνση, νεοπλάσματα.

Γενικά συμπτώματα παθήσεων των ώτων.

Βαρηκοία - εμβοές - ωτόρροια - ωταλγία - ίλιγγος.

6. Παθήσεις λάρυγγος.

Οξεια - χρόνια λαρυγγίτις, νεοπλάσματα.

Τραχειοτομία.

Οφθαλμολογία

Ωρες διδασκαλίας 8

Εξάμηνο Γ'

1. ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ

1. Οφθαλμικός κόγχος.

2. Βλέφαρα.

3. Δακρυούχο σύστημα.

4. Ο βολβός του οφθαλμού.

5. Το οπτικό νεύρο.

6. Μύες του οφθαλμού.

2. ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ

1. Οπτική λειτουργία.

2. Υδατοειδές υγρό - ενδοφθάλμια πίεση.

3. ΦΑΡΜΑΚΑ

1. Αναισθητικά.

2. Μυδριατικά.

3. Μυωτικά.

4. Χημειοθεραπευτικά.

5. Αντιφλεγμονώδη.

4. ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

1. Διαταραχές της όρασης.

2. Πόνος στο μάτι.

3. Ερεθισμένα μάτια.

4. Δάκρυσμα.

5. Επείγοντα νοσήματα.

5. ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΡΩΣΤΟΥ

1. Υποκειμενική εξέταση.

2. Αντικειμενική εξέταση.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΟΦΘΑΛΜΟΥ

1. Παθολογία του Οφθαλμικού κόγχου.

2. Παθολογία των βλεφάρων.

3. Παθολογία του δακρυούχου συστήματος.

4. Διαταραχές της κινητικότητας - στραβισμός.

5. Νοσήματα του επιπεφυκότα.

6. Νοσήματα του κερατοειδούς.

7. Παθήσεις της ιρίδας και του ακτινωτού σώματος.

8. Γλαύκωμα.

9. Παθήσεις του φακού.

10. Νοσήματα του βυθού.

11. Διαθλαστικές ανωμαλίες.

12. Τραύματα - εγκαύματα.